

SPIRULA

Volume 45, nr. 2
Kwartaaluitgave - quarterly magazine
ISSN 1383-7532

Editors / Redactie SPIRULA: Willem Faber & Jan Paul Buijs.
P.O.Box 64628, NL-2506 CA Den Haag, the Netherlands
Tel./Fax: +31(0)70-3551245 / Tel./Fax: +31(0)70-3600434
E-mail: Spirula@pi.net
WWW: <http://www.pi.net/~spirula>

GEACHTE ABONNEE,

Er zijn van die dingen die je niet naar je hand kunt zetten, hoe graag je ook zou willen. Een daarvan is de kostenontwikkeling van de diensten waarop je als uitgever van een tijdschrift bent aangewezen. Dit maal bezorgen de posteringen ons een onaangename verrassing, De internationale tarieven stijgen met gemiddeld 1,2% en alsof dat nog niet genoeg is gaat het tarief voor de verzending van periodieken met 2.75% omhoog. Bovendien brengen de posteringen ons voortaan HFL 250,- per jaar in rekening voor onze postbus, waarvan het gebruik tot nu toe gratis was. We hebben natuurlijk overwogen de postbus op te zeggen, maar de daaruit voortvloeiende ellende - de doorwerking van een adreswijziging wereldwijd neemt jaren - is niet te overzien. Maar terugvallen op het particuliere adres van een der bestuurs- of redactieleden levert bij wisseling in bestuur of redactie weer nieuwe moeilijkheden op.

Natuurlijk denkt u dat deze voor ons zo onaangename ontwikkeling de inleiding vormt van een aanzienlijke prijsverhoging voor uw abonnement voor de Vita Marina en de Spirula. Maar dat is nu juist niet het geval. We menen dat met slechts een kleine verhoging de kwaliteit van onze uitgaven gehandhaafd kan blijven. De juiste bedragen voor de binnenlandse en buitenlandse abonnementen vindt u op de volgende bladzijde van dit nummer. Binnen Europa maakt het weinig uit of gebruik wordt gemaakt van Priority (vroeger luchtpost) of van Standard (vroeger trein- of zeepost).

DEAR SUBSCRIBER,

There are things over which you simply have no control, however much you would like to. One of those things is the cost development of the services upon which you have to rely as a publisher of a magazine. This time the Post Office has given us an unpleasant surprise. The international postal rates will rise in 1998 by an average of 1.2%, and the rates for mailing periodicals will go up by 2.75%. As if this were not enough, the rates for Priority (formerly 'airmail') will even go up by more than 100%. Moreover, the Post Office will charge us HFL 250.- a year for our P.O. Box of which the use was free until now. We did think of terminating the use of a postoffice box, but this would cause a lot of trouble. The effects of changing our address all over the world would take years. We have no other alternative than to change to the private address of one of the members of our board or editorial staff. But it is easy to imagine what is going to happen when this member comes to the end of his position.

You will think of course that this unpleasant development will be the excuse for increasing the price of your subscription to Vita Marina and Spirula. But in spite of these problems we are glad to be able to inform you that the rates of the subscription to volume 45 will remain unchanged with exception of the rates for Priority outside Europe. You will find the correct rates on the next page of this issue. There we use the new classification of Priority and Standard, meanings which will replace airmail and surface mail.

OCTOBER 1997

CONTENTS SPIRULA 45(2):

Editorial.....	1
Subscription volume 45.....	2
Snail Pack.....	2
Shell Shows and meetings.....	3
In memoriam Jan Berkhout 1909-1997.....	4-5
Museums, aquariums and exhibitions.....	5
New shelled molluscan species.....	6
New publications.....	7-8
New books.....	9
Molluscs on stamps.....	9
Book reviews	
- Taxonomic Atlas benthic Fauna (Santa Maria Basin).....	10
- Common Seashells of coastal northern Queensland.....	11
- An ill. and annot. checklist of Australian Trochidae (1)..	11-12
- Eledone, Biosys Software & Multimedia.....	12-14
- The living Pleurotomariidae.....	15-16
Field trip reports	
- Oman: collecting trip in the realm of the Sultan, 3.....	17-18
- The Giant Moonshell: <i>Polinices lewisii</i> Gould, 1847.....	19-20

INHOUD SPIRULA 45(2):

Redactioneel.....	1
Bijdrage jaargang 45.....	2
Snail Pack.....	2
Schelpenbeurzen en bijeenkomsten.....	3
In memoriam Jan Berkhout 1909-1997.....	4-5
Musea, aquaria en tentoonstellingen.....	5
Nieuwe weekdiersoorten (schelpen).....	6
Nieuwe artikelen.....	7-8
Nieuwe boeken.....	9
Weekdieren op postzegels.....	9
Boekbesprekingen	
- Taxonomic Atlas benthic Fauna (Santa Maria Basin).....	10
- Common Seashells of coastal northern Queensland.....	11
- An ill. and annot. checklist of Australian Trochidae(1)..	11-12
- Eledone, Biosys Software & Multimedia.....	12-14
- The living Pleurotomariidae.....	15-16
Veldwerkverhalen	
- Oman, verzameltocht door het rijk van de Sultan, 3.....	17-18
- De reuzentepelhoorn: <i>Polinices lewisii</i> Gould, 1847.....	19-20

SUBSCRIPTION VOLUME 45

Together with this Spirula issue you get an invoice for volume 45.

Subscription rates Vita Marina/Spirula volume 45:

Europe , if paid by	Standard
Visa/Euro-Mastercard.....	USD 52.-
International moneyorder.....	USD 52.-
Bankcheque.....	USD 60.-

Outside Europe , if paid by	Standard (surface mail)	Priority (airmail)
Visa/Euro-Mastercard.....	USD 52.-	USD 62.-
International moneyorder.....	USD 52.-	USD 62.-
Bankcheque.....	USD 60.-	USD 69.-

Payments by bank should be remitted to our account 1299.41.093 at the Rabobank, Zoetermeer, the Netherlands. For payment by Visa/Euro-Mastercard you are kindly requested to fill in the attached authorization form and return it to Vita Marina, P.O.Box 64628, NL-2506 CA Den Haag, the Netherlands.

We would kindly request to payment as soon as possible to ensure your receipt of the next issues of Vita Marina and Spirula. Thank you very much for your cooperation.

BIJDRAGE JAARGANG 45

Bij dit nummer van de Spirula ontvangt u een acceptgiro voor jaargang 45.

De prijs voor Nederland is iets verhoogd tot f 59,50.

Wij verzoeken u vriendelijk het abonnementsgeld zo spoedig mogelijk over te maken. U weet zich dan verzekerd van de toezending van de volgende nummers van Vita Marina en Spirula.

Bedenkt u tevens dat deze bladen geheel door onbetaalde vrijwilligers worden gedragen en dat het slechts met aanvullende opbrengsten mogelijk is kwaliteit en vorm ervan te handhaven.

Voor uw medewerking zeggen wij u hartelijk dank.

SNAIL PACK

For subscribers to Vita Marina and members of the Dutch Malacological Society only:

1/16 page advertisement in SNAIL PACK to 6500 adresses for just USD 25.-.

Applications before 15. November. If you want to be sure, please, use fax or e-mail.

SNAIL PACK

Alleen voor abonnees van Vita Marina en leden van de Nederlandse Malacologische Vereniging:

1/16 pagina advertentie in SNAIL PACK naar 6500 adresses voor slechts HFL 45,-.

Opgaven vóór 15 november. Gebruik voor de zekerheid fax of e-mail.

ARGONAUTA

Editor

Associazione Malacologica Internazionale (A.M.I.)
P.O.Box 322, I-00125 Roma, Italy

Quarterly published

Subscription:

Italy - ITL 50.000

Europe - US\$ 50.00

Airmail:

Africa, America, Asia \$ 50.-

Australia & Islands \$ 60.-

La Conchiglia

The Shell

Since 1996: New Series in 2 separate editions - Italian or English. Quarterly+1 Monograph. 68 pages in Colour.

1997 (5 issues) Subscription rate

EUROPE: ITL 70.000 or 50 US\$

PERSONAL FREE ADS AND FREE EXPERTISE FOR SUBSCRIBERS.

FOR AIRMAIL RATES AND OUTSIDE EUROPE, PLEASE CONTACT US:

Via .Focilide 31, I-00125 Roma - Italy

Fax. (+39)6.52.35.89.53

Phone: (+39)6.52.50.160

E-mail: conchiglia@pronet.it

<http://www.conch.pronet.it/> (still to be completed)

SHELL SHOWS AND MEETINGS - SCHELLEN-BEURZEN EN BIJEENKOMSTEN

- November 21-23 1998 North Carolina Shell Show. Location: Wilmington, North Carolina. Info: John Timmerman, 32 JEB Stuart Drive, Wilmington, NC 28412-1700. Phone: (+1)910.452.0943.
- November 29 1998 Molluscan Workshop (U.K.). Location: At the home of Judith Nelson in Woking. Info: phone (+44)(0)1483-761210.
- April 11-12, 1998 2nd Australian National Shell Show. For details see below.
- April 25 1998 Annual Convention of the British Shell Collectors Club with show and bourse. Location: Napier Hall, Hide Place, London, UK. Open: 9.00 to 17.00 hours. Info: Kevin Brown, 12 Grainger Road, Isleworth, Middlesex TW7 6PQ, UK, phone (+44)181.568.8333.
- July 13-18 1998 COA Convention 1998. Location: Orlando, Florida, USA. Hosted by: Central Florida Shell Club. Info: Linda Koestel, e-mail: lkoestel@magicnet.net.
- July 21-25 1998 World Congress of Malacology, Wahington, DC, USA. The 13th International Malacological Congress of Unitas Malacologica and the 64th Annual Meeting of the American Malacological Union, together with several other participating malacological organizations. Info: Dr. Rudiger Bieler (bieler@fmnh.org), Dr. Philippe Bouchet (bouchet@cimrs1.mnhn.fr), Dr. Robert Hershler (mnhiv007@sivm.si.edu), Dr. David Lindberg (davidl@ucmp1.Berkeley.Edu), Dr. Ellinor Michel (emichel@biology.lsa.umich.edu), dr. Pablo Penchaszadeh (ppenchas@usb.ve), Dr. Winston Ponder (wponder@extro.ucc.su.oz.au) and dr. John Taylor (j.taylor@mailserv.nhm.ac.uk).
- October 31 1998 Annual Shell Show. Organisation: British Shell Club. Location: Napier Hall, Hide Place, London, UK. Open: 9.00 to 17.00 hours. Info: Kevin Brown, 12 Grainger Road, Isleworth, Middlesex TW7 6PQ, UK, phone: (+44)181.568.8333.
- November 21-22 1998 3rd International Shell Show and Symposium. Location: Erasmiaans Gymnasium, Wytemaweg 25, Rotterdam, the Netherlands. Organisation: Dutch Malacological Society and the Biologia Maritima Foundation (Vita Marina). Info: Mr. G.J. Gulden, Vrijland 19, NL-3271 VH Mijnsheerenland, the Netherlands. Phone: (+31)(0)186.602386, fax:(+31)(0)10.4367693; Mr.W.Faber, van Alkemadelaan 938, NL-2597 BG Den Haag, the Netherlands. Phone/Fax: (+31)(0)70.3551245, e-mail Spirula@pi.net.

2nd AUSTRALIAN NATIONAL SHELL SHOW

Sydney, Australia

Easter 1998 - 11 & 12 April 1998

Shell show - Lectures - Dealers - Field trips

For information: Des Beechey, 26 Malga Ave, East Roseville, NSW 2069, Australia
Phone: (+61)(2)9417.4980 - Fax: (+61)(2)9217.0158 - E-mail: des@phm.gov.au

MALACOLOGICAL SOCIETY OF AUSTRALASIA - NSW BRANCH

Werner Massier

Specimen Shells

Bolma massieri

- *Specialized in Shells of the Sfrican region
- * Good selection of world-wide specimens

Reliable same-day service

Lists every 3 month, free on request

Dealers' inquiries welcome

P.O. Box 1671

4275 Margate/Natal - SOUTH AFRICA

IN MEMORIAM JAN BERKHOUT 1909-1997

On 16 June the Dutch malacologist Jan Berkhout passed away. For us, his malacological friends and his relatives, his passing came as an unexpected shock.

After a career in the ocean-going trade, where he ended up as a captain, he became employed as a pilot - first on Curaçao (1946-1948) and later on Aruba, where he later became harbour master until his retirement in 1968. Here he was caught by the beauty of shells, and he started collecting them. However, observing the animals in their natural environment was even more interesting to him than collecting. One day someone asked him how many species he had collected during his time on Aruba. After Jan's answer, the man replied that he had collected more species in two months. Jan in turn replied: "But I have SEEN them".

After his retirement he and his family moved back to the Netherlands, to the village of Eerbeek on the Veluwe. In the Netherlands he came into contact with other people engaged with shells, both amateurs and professional malacologists. He was always on good terms with Dr. H.E. Coomans, former curator of Mollusca at the Zoological Museum Amsterdam.

Not only touched by the beauty of the shells, he was also very much intrigued by their formation. After research on gastropod and cephalopod shells he concluded that these were constructed according to the laws of a regular, logarithmic spiral. He published on this topic (see bibliography).

After an announcement in the then loose-leaved issue of *Vita Marina* I came in contact with Jan, which resulted in the publication of a review of the family Strombidae. Later on, he published a review of the genus *Harpa*, together with the Strombidae, his 'favourite groups'. During the friendship that arose during our collaboration, Jan turned out to be a man with many interests. Besides a general interest in biology and evolution, it appeared that he had practiced fencing on Aruba, he played the guitar and a good game of chess, and he painted as well, both in oil and watercolours. His Christmas and New Years greeting cards with watercolours of shells were famous.

An example of the kind of man Jan was, might be best expressed in the following account, which I received from Mr. Franck Frydman (Paris, France):

"I started corresponding with Jan when I saw his excellent *Harpa* article in *Vita Marina* and I had asked him for a copy of the article. He sent it to me and we started exchanging scientific views about some *Harpa* species in two or three letters. In one of them I told him that his *Harpa costata* var. *laetifica* was a gorgeous specimen, and that in case he would contemplate exchanging his *Harpa* collection or selling it I would appreciate his contacting me because I was really interested in getting a beautiful specimen like his, as well as some

Op 16 juni jl. overleed de Nederlandse malacoloog Jan Berkhout. Voor ons, zijn malacologische vrienden en zijn familie, kwam dit overlijden als een onverwachte schok.

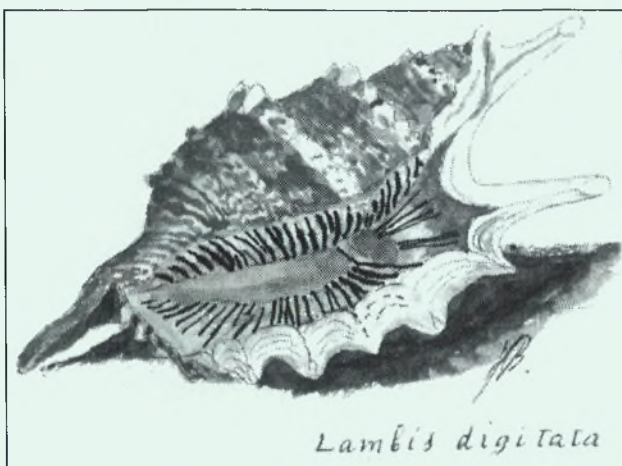
Na een carrière op de grote vaart, waar hij op het laatst de rang van kapitein bekleedde, werd hij werkzaam als loods. Eerst op Curaçao (1946-1948) en daarna op Aruba, waar hij later havenmeester werd, tot aan zijn pensionering in 1968. Hier werd hij gegrepen door de schoonheid van schelpen en begon deze te verzamelen. Hij vond het observeren van de dieren in hun natuurlijk milieu echter nog interessanter dan het verzamelen. Iemand vroeg hem eens hoeveel soorten hij nu in die tijd op Aruba had verzameld. Na het antwoord van Jan kwam als repliek dat die persoon er in twee maanden al veel meer had verzameld, waarop Jan antwoordde: "Maar ik heb ze gezien". Met ingang van zijn pensioen verhuisde hij met zijn gezin naar het landelijke Eerbeek op de Veluwe. Hier kwam hij in contact met anderen die aan schelpen deden, zowel amateurs als professionele malacologen. Hij heeft altijd een goed contact gehad met Dr. H.E. Coomans, voormalig conservator van de Mollusca van het ZMA.

Hij genoot niet alleen van de schoonheid van de schelpen, maar was vooral geïntrigeerd door hun bouw. Na onderzoek aan de gastropoden- en cephalopoden-schelpen concludeerde hij dat deze volgens een regelmatige, logaritmische spiraal waren opgebouwd. Hier publiceerde hij over (zie bibliografie).

Na een oproep in de toenmalige losbladige uitgave van *Vita Marina* leerde ik Jan kennen en deze kennismaking mondde later uit in de publicatie van een overzicht van de familie Strombidae. Later publiceerde hij nog een overzicht van het genus *Harpa*, samen met de Strombidae, zijn 'lievelingsgroepen'. Tijdens de vriendschap die ontstond bij de samenwerking bleek Jan een man te zijn met vele interesses. Naast een algemene interesse in biologie en evolutie, bleek hij op Aruba geschermd te hebben, gitaar te spelen, een aardig partijtje te schaken; ook maakte hij zowel in olieverfschilderijen als aquarellen. Beroemd waren zijn immer terugkerende kerst/nieuwjaarskaarten met aquarellen van schelpen.

Wat Jan voor een persoon was, wordt het best tot uitdrukking gebracht in het volgende verhaal, overgenomen uit een brief van Franck Frydman (Parijs, Frankrijk):

"Ik begon met Jan te corresponderen nadat ik zijn uitstekende *Harpa*-artikel in *Vita Marina* zag, en ik hem een kopie van dat artikel gevraagd had. Hij stuurde het op en we begonnen wetenschappelijke meningen uit te wisselen over sommige *Harpa*-soorten in twee of drie brieven. In een daarvan vertelde ik hem dat zijn *Harpa costata* var. *laetifica* een schitterend exemplaar was en dat, in het geval dat hij zou overwegen zijn *Harpa*-verzameling te ruilen of te verkopen, ik het op prijs zou stellen indien hij met mij contact op zou nemen, omdat ik heel erg geïnteresseerd was een dergelijk prachtig exemplaar als het zijne, net als enkele andere uit zijn *Harpa*-collectie die in zijn artikel afgebeeld waren, te verkrijgen. Een paar dagen later ontving ik klein

One of the many Christmas cards with a watercolour of Jan Berkhout.
Een van de vele kerstkaarten met een aquarel van Jan Berkhout

other specimens from his *Harpa* collection which were pictured in his article.

A few days later I got a small parcel from him and I was puzzled because I did not expect any parcel from Jan. When I opened the box the *Harpa costata* var. *laetifica* was in it, gorgeous, a gem. But why? There was no letter in the parcel. A few days later I received a letter and I read this: "... to me it is obvious that you are a true collector and that you really appreciate the beauty of a shell. I find in you a kindred spirit. Since I do not consider to sell any shells or to exchange them for other specimens, I cannot accept your offer. However, there is another solution. I am sending you by registered mail a small parcel containing the *Harpa costata* var. *laetifica*, trusting that you will accept this shell as a gift. It gives me a certain satisfaction to know that this beauty will be in the care of someone who covets it."

I wrote back to Jan to thank him profusely (...). In his next letter Jan told me: "One of the greatest pleasures in life is to bring pleasure to others, so far from being embarrassed, you must be assured that I am the one who benefits most."

Although the malacological works of Jan Berkhout are not very extensive, these works are monuments for Dutch malacology. His malacological name will live on in his papers, and in the subspecies named in his honour, *Strombus (Canarium) ochroglossis betuleti*. We lost a great malacologist and a magnanimous person, but above all, a real gentleman, and to me a real friend.

The collection of Jan Berkhout is now part of my private collection, except for a few specimens which he left to his children and grandchildren, and his specimens of *Harpa gracilis* and *Harpa costata* var. *laetifica* (see *Vita Marina* 41(4): 115-137), which now reside in the collection of Mr. Franck Frydman.

Gijs C. Kronenberg

pakje van hem en ik was wat verbaasd omdat ik geen pakje van Jan verwachtte. Toen ik het pakje opende zag ik dat de *Harpa costata* var. *laetifica* erin zat, schitterend, een juweel. Maar waarom? Er zat geen brief in het pakje. Een paar dagen later kreeg ik een brief en ik lees dit: "... voor mij is het duidelijk dat u een echte verzamelaar bent en de schoonheid van een schelp echt kunt waarderen. Ik vind u een verwante geest. Aangezien ik niet van plan ben schelpen te verkopen of te ruilen voor andere exemplaren, kan ik uw aanbod niet aanvaarden. Er is echter een andere oplossing. Ik stuur u per aangezekende post een klein pakje met daarin de *Harpa costata* var. *laetifica*, erop vertrouwend dat u deze als een geschenk zult accepteren. Het geeft me een zekere voldoening dat deze schoonheid zich onder de hoede zal bevinden van iemand die 'm echt begeert."

Ik schreef Jan terug om hem overvloedig te danken (...). In zijn volgende brief vertelde Jan me: "Een van de grootste genoegens in het leven is het geven van genoegens aan anderen, dus in plaats van in verlegenheid gebracht te zijn moet u ervan overtuigd zijn dat ik er het meeste voordeel bij heb."

Hoewel het malacologische oeuvre van Jan Berkhout niet heel uitgebreid is, staan zijn werken als monumenten in de Nederlandse malacologie. Zijn malacologische naam zal dan ook voortleven in zijn publicaties en in de naar hem vernoemde ondersoort *Strombus (Canarium) ochroglossis betuleti*. We raken een malacoloog en groothartig persoon kwijt, maar boven alles, een echte heer en voor mij een echte vriend.

De collectie van Jan Berkhout is nu onderdeel van mijn persoonlijke collectie, behalve een aantal schelpen die naar zijn kinderen en kleinkinderen zijn gegaan en zijn exemplaren van *Harpa gracilis* en *Harpa costata* f. *laetifica*, (zie *Vita Marina* 41(4): 115-137) die opgenomen zijn in de collectie van de heer Franck Frydman.

Gijs C. Kronenberg

BIBLIOGRAFIE/BIBLIOGRAPHY

- 1977-1978: Bouw en constructie van de Gastropodenschelp. *Vita Marina* 27(11-12): buikpotigen 159-178; 28(1-3): buikpotigen 179-192; 28(4-6): buikpotigen 192-200.
 1982: Het ontstaan van de spiraalbouw bij de Mollusca. NMV informatiebladen 7: 1-13.
 1982: De mantel van de weekdieren: ontstaan, ontwikkeling en functie. *Vita Marina* 32(5-6): Weekdieren algemeen 73-80.
 1984: Strombidae. *Vita Marina* 31(1-6): buikpotigen 263-362, pls. 1-IX (gedateerd 1981). [met/with Gijs C. Kronenberg]
 1986: Strombidae II: Addenda & corrigenda. *Vita Marina* 36(2): 363-368. [met/with Gijs C. Kronenberg]
 1987: [in Delsaerd, A.] De familie Cassidae (3). *Gloria Maris* 26(6): 100-102.
 1994: The Genus *Harpa* Röding, 1798. *Vita Marina* 41(4): 115-137.

MUSEUMS, AQUARIUMS AND EXHIBITIONS - MUSEA, AQUARIA EN TENTOONSTELLINGEN

On 4. October 1997 a new shell museum is opened on Miyakojima Island, Okinawa Islands (Ryukyu Group), Southern Japan. It is named "Miyakojima Kaihoukan".

*

In January 1996 a private Marine Museum is opened in Montevideo, Uruguay. It is named "Museo del Mar".

*

At the end of 1995 the Bailey-Matthews Shell Museum is opened on Sanibel Island, Florida, USA.

*

Unfortunately, we were not able to give details about these museums because of shortage of space in the *Spirula*. In one of the next issues we will publish more details about some new museums all over the world.

Op 4 oktober 1997 is een nieuw schelpenmuseum geopend op Miyakojima-eiland, Okinawa Eilanden (Ryukyu Groep), zuidelijk Japan. Het heet "Miyakojima Kaihoukan".

*

In januari 1996 is een particulier zeemuseum geopend in Montevideo, Uruguay. Dit draagt de naam "Museo del Mar".

*

Einde 1995 is het "Bailey-Matthews Shell Museum" geopend op Sanibel-eiland, Florida, USA.

*

Wegens ruimtegebrek is het tot nu toe helaas niet mogelijk geweest om nadere gegevens over deze musea in de *Spirula* op te nemen. Het is de bedoeling om in een van de volgende nummers aandacht te besteden aan enige nieuwe musea.

NEW SHELLED MOLLUSCAN SPECIES - NIEUWE WEEKDIERSOORTEN (SCHELLEN)

In this column we bring publications of newly described genera, species and subspecies of recent, shell-bearing molluscs to your attention. Of course, the publication of a new species or genus does not necessarily implicate that the new name will be undisputed and followed. The species are ordered per family and the family names are sorted alphabetically.

In deze rubriek signaleren wij publicaties van nieuw-benoemde geslachten en (onder)soorten van recente, schelpdragende weekdieren. De vermelding daarvan betekent niet, dat de nieuwe naam algemeen zal worden erkend en nagevolgd. Gemakshalve zijn de nieuwelingen familiegewijs gerangschikt en zijn de families in alfabetische volgorde opgenomen.

?BUCCINIDAE

- * *Metula parthi* Bondarev, 1997. Indian Ocean (Chagos Plateau). — *La Conchiglia* 29(283): 16-18.

CAECIDAE

- * *Caecum eliezeri* Absadao, 1997. Brazil. — *The Veliger* 40(3): 271-273.

CONIDAE

- * *Conus cerutti* Cargile, 1997. Nicaragua, Honduras. — *La Conchiglia* 29(282): 48-54.
* *Conus salzmanni* Raybaudi Massilia & Rolán, 1997. Gulf of Aden. — *Argonauta* 9(10-12): 11-16.

CORBULIDAE

- * *Corbula (Anisocorbula) moretonensis*, Moreton Bay; *C. (Notocorbula) stephenosni*, Cleveland Bay. Both: Lamprell & Healy, 1997. — *Memoirs of Queensland Museum* 42(1): 271-282.

CYPRAEIDAE

- * *Cribrarula cribraria ganteri* Lorenz, 1997. Sri Lanka. — *Schr. Malakozool.* 10: 1-3.
* *Erosaria subtilorea* Lorenz, 1997. W. Samoa. — *Schr. Malakozool.* 10: 11-14.

EPITONIIDAE

- * *Iphitus robertsi* Sabelli & Taviani, 1997. Gulf of Mexico. — *The Nautilus* 110(3): 94-96.

EUCIROIDAE

- * *Euciroa queenslandica* Lamprell & Healy, 1997. Off Queensland. — *Memoirs of Queensland Museum* 42(1): 271-282.

EULIMIDAE

- * *Melanella luminosa* Marshall, 1997. New Zealand. — *Moll. Res.* 18(1): 69-72.
* *Sticteulima richteri* Engl, 1997. Canary Islands. — *La Conchiglia* 29(283): 44-47.

FASCIOLARIIDAE

- * *Fusinus benjamini* Hadorn, 1997. Barbados, Guyana. — *La Conchiglia* 29(282): 10-15.

MURICIDAE

- * *Trophon eversoni* Houart, 1997. Kerguelen Islands. — *Venus (Jap. Jour. Malac.)* 56(1): 9-13.

NATICIDAE

- * *Naticarius pumilus* Kubo, 1997. Okinawa Islands. — *Venus (Jap. Jour. Malac.)* 56(1): 1-7.

OVULIDAE

- * *Pseudocyphoma christahemmenae* Fehse, 1997. Brazil. — *Schr. Malakozool.* 10: 35-37.

PINNIDAE

- * *Atrina (Servatrina) palmensis* Lamprell & Healy, 1997. N. Queensland. — *Memoirs of Queensland Museum* 42(1): 271-282.

PTERIIDAE

- * *Pteria howensis*, Lord Howe Island; *P. cooki* Shelburne Bay and Arafura Sea. Both: Lamprell & Healy, 1997. — *Memoirs of Queensland Museum* 42(1): 271-282.

POLYPLACOPHORA (Class)

- * *Lepidochitona marcoi* Dell'Angelo & Giusti, 1997. Mediterranean (deep sea). — *La Conchiglia* 29(283): 51-58.

PYRAMIDELLIDAE

- * *Sayella micalii*; *S. mercedorae*. Both: Peñas & Rolán, 1997. W. Africa. — *Iberus* 15(1): 35-40.
* *Turbonilla ryalli*; *T. perezdionisi*; *T. oliverioi*; *T. diezi*; *T. bedoyai*; *T. luandensis*; *T. nofronii*; *T. pseudomarteli*; *T. bengoensis*; *T. franciscoi*; *T. ghanensis*; *T. pini*; "T". *hattenbergeri*; "T". *engli*; *T. mariae*; *T. fuscoelongata*; *T. templadoi*; *T. susomendezi*; *T. swinnyi*; *T. rubioi*; *T. inaequabilis*; *T. rafaeli*; *Eulimella giribeti*; *E. acusangusta*; *E. levidensis*; *E. angeli*; *E. paucisulcata*; *E. ignorabilis*; *E. similiminuta*. All: Peñas & Rolán, 1997. W. Africa. — *Iberus* suppl. 3:1-105.
* *Turbonilla cummingi* Hori & Okutani, 1997. E. Pacific. — *Venus (Jap. Jour. Malac.)* 56(2): 79-91.

SILQUARIIDAE

- * *Stephoma levispinosum* Bieler, 1997. Panama Bay. — In: Wells, F.E. (ed.): *The Marine Flora and Fauna of the Houtman, Abrolhos Islands, Western Australia*. Western Australian Museum, Perth.

TROCHIDAE

- * *Lirularia antoniae* Rubio & Rolán, 1997. SãoTomé y Príncipe. — *Iberus* 15(1): 23-29.

TURRIDAE

- * *Pseudexomilus fuscoapicatus* Morassi, 1997. Somalia. — *La Conchiglia* 29(283): 12-15.

VENERIDAE

- * *Dosinia carpentariana* Lamprell & Healy, 1997. Gulf of Carpentaria. — *Memoirs of Queensland Museum* 42(1): 271-282.
* *Pitar (Hyphantosoma) caperi*; *P. (Pitarina) curnowae*; *P. (P.) queenslandica*; *P. (P.) thornleyae*. All: Lamprell & Healy, 1997. Australia. — *Memoirs of Queensland Museum*: 283-305.

**Nederlandse
Malacologische
Vereniging**

**Dutch
Malacological
Society**

Our society warmly welcomes new members (both from the Netherlands and abroad) to participate in our activities:

- The journals (**Basteria** and **Correspondentieblad**)
- the meetings (usually 3-4 per year)
- the international website
- the library
- the collecting excursions

Info: Bram Breure, Van Schagenplantsoen 8, NL-2741 EN Waddinxveen, The Netherlands. E-mail: abreure@xs4all.nl

NEW PUBLICATIONS - NIEUWE ARTIKELEN

In this column publications in other magazines in which molluscan groups are treated are brought to your attention. The listing is sorted alphabetically to family or to region.

In deze rubriek verwijzen wij u naar artikelen over weekdieren in andere tijdschriften. Rubricering geschiedt alfabetisch naar familie of regio.

GENERAL/ALGEMEEN

* Gonzalo GIRIBET & Anselmo PEÑAS (1997): Malacological marine fauna from Garraf coast (NE Iberian Peninsula). (+ checklist). — *Iberus* 15(1): 41-93.

* Giovanni BUZZURRO & Emanuele GREPPI (1997): Notes on the Mollusks of Cyprus with special attention to the alloctone species. — *La Conchiglia* 29(283): 21-31, 61-62.

BIVALVIA (Class)

* Peter SCHULTZ (1997): Spezialisierungen und Besonderheiten bei fossilen und rezenten Muscheln. — *Club Conchylia Inf.* 29(3-4): 29-69.

BUCCINIDAE

* See under Epitoniidae.

CARDIIDAE

* Jan Johan TER POORTEN (1997): *Acrosterigma sewelli* (Prasad, 1932), a valid species from the central Indo-Pacific, compared with *Acrosterigma flava* (Linnaeus, 1758). — *Basteria* 61(1-3): 33-39.

* Jacques VIDAL (1997): Large Trachycardiinae from the Indo-West Pacific: The group of *Vasticardium orbita* (Broderip & Sowerby, 1833). — *Moll. Res.* 18(1): 11-32.

CASSIDAE

* C. BERT (1997): A curious specimen of *Cassis cornuta*. — *La Conchiglia* 29(282): 32-33.

COLUMBELLIDAE

* J.J. VAN AARTSEN (1997): *Anachis* in the Mediterranean: a note on distribution. — *La Conchiglia* 29(282): 29.

CONIDAE

* Felix LORENZ (1997): Notes on the genus *Lilliconus* G. Raybaudi Massilia, 1994. — *Schr. Malakozool.* 10: 4-6.

* A. DELSAERDT (1997): Notes on *Conus sertacinctus* and *Conus solomonensis*. — *La Conchiglia* 29(283): 19-20.

* Jean-Pierre SIDOIS (1997): Le cône de Méditerranée (*Conus mediterraneus* Hwass in Bruguière, 1792). — *Xenophora* 79: 14-24.

* Serge BANCHERAUD (1997): Le *Conus ventricosus*. — *Xenophora* 79: 25.

* Jon F. SINGLETON (1997): From Japan to Queensland (*Conus sieboldi* Reeve, 1848). — *Keppel Bay Tidings* 36(2): 5.

COSTELLARIIDAE

* Bob PURTYMUN (1997): The many faces of *Vexillum* (*Costellaria*) *sanguisugum* (Linnaeus, 1758). — *Am. Conchologist* 25(2): 25.

CYLICHNIDAE

* Jörg STORSBERG (1997): Ein weiterer Fund von *Acteocina mucronata* (Philippi, 1849) im östlichen Mittelmeer. — *Schr. Malakozool.* 10: 7-9.

CYPRAEIDAE

* Andrea C. RINALDI (1997): About *Erosaria marginalis* Dillwyn, 1827. — *La Conchiglia* 29(181): 55-59.

* Christian HUNON (1997): Cypraeidae, Classification. — *Xenophora* 78: 29-36.

* Martin VERDERBER (1997): *Leviathan* ou *carneola*? — *Xenophora* 79: 8-11.

EPITONIIDAE

* Vollrath WIESE & I. RICHLING (1997): *Epitonium greenlandicum* in Ostgrönland mit Bemerkungen über einige der von Möbius 1974 berichteten Arten. — *Schr. Malakozool.* 10: 45-47.

FASCIOLARIIDAE

* Martin Avery SNYDER (1997): Notes on *Fusinus rutilus*. — *La Conchiglia* 29(282): 30-31.

* Roland HADORN (1997): Beiträge zur Kenntnis der Gattung *Fusinus* Rafinesque 1815, Teil II: Die westafrikanischen Arten. (English summary). — *Club Conchylia Inf.* 29(3-4): 17-23.

HALIOTIDAE

* Kent D. TREGO (1997): The First Natural Hybrid. — *Of Sea and Shore* 20(2): 82.

HYDROBIIDAE

* Andrzej FALNIOWSKI, Magdalena SZAROWSKA & Krystyna MAZAN (1996): Shell SEM outer and inner structure and rissocean phylogeny VII: *Hydrobia ulvae* (Pennant). — *Malak. Abhandlungen* 18(1): 25-33.

* W.F. PONDER (1997): Nomenclatural Rectifications in Australian Hydrobiidae. — *Moll. Res.* 18(1): 67-68.

ISOGNOMIIDAE

* Cecilia OSORIO R. (1995): Two new records of Isognomiidae from Eastern Island, Chile. (In Spanish). — *Rev. Biol. Mar., Valparaiso* 30(2): 199-205.

MELONGENIDAE

* Charles N. D'ASARO (1997): Gunnar Thorson's world-wide collection of prosobranch egg capsules: Melongenidae. — *Ophelia* 46(2): 83-125.

MURICIDAE

* Roland HOUART (1997): Le genre *Nassa* dans l'Indo-Pacifique. — *Xenophora* 79: 29-33.

* Carole M. HERTZ (1997): Report of a second live-collected specimen of *Cinclidotyphis myrae* Dushane, 1969, and illustration of its operculum. — *The Festivus* 29(7): 57-58.

NASSARIIDAE

* B.S. SINGER & H.K. MIENIS (1997): The family Nassariidae of the Red Sea (part 1). — *La Conchiglia* 29(282): 16-17.

* B.S. SINGER & Henk K. MIENIS (1997): The family Nassariidae of the Red Sea (part 2). — *La Conchiglia* 29(283): 36-43.

NATICIDAE

* Yuri M. YAKOVLEV & Nataliya K. KOLOTUKHINA (1997): The reproduction of molluscs *Cryptonatica janthostoma* Deshayes, 1841 and *Lunatia pila* (Pilsbry, 1911) in the Sea of Japan. (In Russian with English summary) — *Bull. of the Russian Far East Malac. Soc.* 1: 61-68.

NERITIDAE

* David J. MACEY, Lesley R. BROOKER & Vanessa CAMERON (1997): Mineralisation in the teeth of the gastropod mollusc *Nerita atramentosa*. — *Moll. Res.* 18(1): 33-41.

OLIVIDAE

* Gladys MYBURGH (1997): Some notes on the Olividae / Enkele aantekeninge i.v.m. die familie Olividae. — *Strandloper* 249: 2-4.

PECTINIDAE

- * Henk H. DIJKSTRA (1997): The morphology and assignment of *Pseudohinnites levii* Dijkstra, 1989. — *Basteria* 61(1-3):1-15.
- * Henk H. DIJKSTRA & Bruce A. MARSHALL (1997): Pectinoidea of Lord Howe Island, Norfolk Island and the Kermadec Islands. — *Moll. Res.* 18(1): 73-114.

POLYPLACOPHORA (Class)

- * George METZ (1997): Report of a nine-plated *Tonicella lineata* (Wood, 1815). — *The Festivus* 29(5): 41.
- * Bruno DELL'ANGELO & Francesco GIUSTI (1997): Mediterranean Polyplacophora From a Deep Sea Taphocoensis (between Corsica and Sardinia). — *La Conchiglia* 29(283): 51-58.
- * Enrico SCHWABE (1997): Ein ungewöhnlicher Fund von *Callochiton* cf. *oligosulcatus* Kaas & v. Belle 1985 von Western Samoa (with English summary). — *Club Conchylia Inf.* 29(3-4): 22-24.
- * Roland C. ANDERSON (1997): Notes on the veiled chitons *Placiphorella velata* and *Placiphorella rufa*. — *The Festivus* 29(9): 84-86.

PROPEAMUSSIDAE

- * Glauco GRECCHI (1997): Evaluation to genus of the subgenus *Dentamussium* (Dijkstra). — *La Conchiglia* 29(282): 25-28.
- * See under Pectinidae 2.

PTERIIDAE

- * David DOUBILET (1997): Black Pearls of French Polynesia. — *National Geographic* 191(6): 30-37.

PYRAMIDELLIDAE

- * Anselmo PEÑAS & Emilio ROLÁN (1997): The family Pyramidellidae Gray, 1840 in West Africa. 1. The genus *Sayella* Dall, 1885. (In Spanish with English summary). — *Iberus* 15(1): 35-40.
- * Anselmo PEÑAS & Emilio ROLÁN (1997): The family Pyramidellidae Gray, 1840 in West Africa. 2. The genera *Turbonella* and *Eulimella*. (In Spanish with English summary). — *Iberus* suppl. 3: 1-105.

SCAPHOPODA (Class)

- * Gerhard STEINER (1997): Scaphopoda from the Spanish coasts. — *Iberus* 15(1): 95-111.

SILICUARIIDAE

- * R. BIELER (1997): *Stephopoma* from the Houtman Abrolhos Islands, Western Australia; with a review of the genus. — In: Wells, F.E. (ed.): *The Marine Flora and Fauna of the Houtman, Abrolhos Islands, Western Australia*. Western Australian Museum, Perth.

STROMATELLIDAE

- * See under Trochidae.

STROMBIDAE

- * Gijs C. KRONENBERG & An KAMPHUIS (1997): Does *Strombus peruvianus* Swainson, 1823, live off the coast of Baja California Sur? — *The Festivus* 29(2): 14.

TROCHIDAE

- * Katrin SCHNIEBS (1996): Die Typen und Typoiden der Molluskensammlung des Staatlichen Museums für Tierkunde Dresden (1): Die Typen der von Anton (1838) beschriebenen rezenten Mollusken 2: Trochidae, Turbinidae, Stromatellidae. — *Malak. Abhandlungen* 18(1): 69-74.

TURBINIDAE

- * See under Trochidae.

TURRIDAE

- * Donald R. SHASKY (1997): Reinstatement of *Kermia maculosa* (Pease, 1862). — *The Festivus* 29(2): 11-13.
- * José Carlos N. DE BARROS & Rainer JONAS (1997): Neues Vorkommen von *Veprecula tornipila* McLean & Poortman 1971 vor der Brasilianischen Küste. — *Schr. Malakozool.* 10: 15-16.

VENERIDAE

- * Kevin L. LAMPRELL & John M. HEALY (1997): *Pitar* Römer from Australian and Adjacent waters. — *Memoirs of Queensland Museum* 42(1): 283-306.

VOLUTIDAE

- * Ogor BONDAREV (1997): Systematics of the Volutidae (Based on Evolution and Biogeography). — *La Conchiglia* 29(282): 32-44.
- * Harald DOUTÉ (1997): ...and again - *Voluta aulica* f. *malayensis*: an intermediate variant. — *La Conchiglia* 29(283): 48-50.

FIELDTRIPS/VELDWERK

- * Cynthia BIASCA (1997): Shelling in the Philippines. — *Of Sea and Shore* 20(2): 65-70.
- * Roland C. ANDERSON & Jennifer A. MATHER (1997): The Shells of Gilligan's Island: Common Mollusks found around Coconut Island, Oahu, Hawaii. — *Of Sea and Shore* 20(2): 77-83.
- * Gene EVERSON (1997): Collecting in the Solomons - June 1996. — *American Conchologist* 25(2): 12-13.
- * Daniel GOIGNE & Patrice ARICKX (1997): Voyage au Sri Lanka. — *Xenophora* 78: 11-13
- * Franck BOYER (1997): Safaga, Mer Rouge. — *Xenophora* 78: 17-24.
- * Jean OFFORD (1997): Dual Shelling Delights, Two Great Trips. (Curtis Island and Stanage Bay, Australia). — *Keppel Bay Tidings* 36(1): 1, 3.
- * Michael SMALL (1997): Bahía de Banderas' secret. — *The Festivus* 29(7): 59-62.
- * Wolfgang FISCHER (1997): Fuerteventura - Nicht nur die Insel des Windes. — *Club Conchylia Inf.* 29(3-4): 25-28.
- * A. EDWARDS (1997): A voyage to the end of the earth. (Beagle Channel and environs) — *Keppel Bay Tidings* 36(2): 5-6.

SHELLS IN ART/ SCHELLEN IN DE KUNST

- * Dario A. FRANCHINI (1997): Mantua's Palazzo del Te. — *La Conchiglia* 29(282): 18-24.

COLLECTOR'S TECHNIQUE/COLLECTIETECHNIEK

- * Gert LINDNER (1997): Interessieren Sie sich für Mikromollusken? — *Club Conchylia Inf.* 29(3-4): 70-82.

José Coltro - Marcus Coltro - Luiz Couto

FREE LISTS

Personalized labels with full data
High Quality: common to rare shells
Marine, Land and Fresh Water

Your satisfaction is our goal!

Cx.P.15259 São Paulo - SP BRAZIL 01599-970
FAX 005511 278-8979 Phone 005511 279-9482
E-mail: femorale@br.homeshopping.com.br

NEW BOOKS - NIEUWE BOEKEN

GENERAL/ALGEMEEN

The venomous and poisonous marine invertebrates of the Indian Ocean by Findlay E. Russell & Rachakonda Nagabhushanam. 16 x 24.5 cm, 271 pp, b/w illustrated. Ed.: Science Publishers, Inc., Enfield, NH, USA. ISBN 1-886106-56-8. 1996.

Thematic Stamp Catalogue, Fauna, Marine Life by Jordi Domingo. 17 x 24 cm, 312 pp, b/w illustrations. Ed.: Domfil, Sabadell, Spain. ISBN 84-922776-2-9. 24th edition, 1997. HFL 65,-.

MOLLUSCS / WEEKDIEREN

The Marine Fauna of New Zealand: Index to the Fauna: 3. Mollusca by Hamish G. Spencer & Richard C. Willan. 21.5 x 28 cm, 125 pp, unillustrated. New Zealand Oceanographic Institute Memoir 105. Ed.: National Institute of Water and Atmospheric Research Ltd., New Zealand, ISBN 0-478-08351-3. 1995.

Physiology of Cephalopod Molluscs, Lifestyle and Performance Adaptations by Hans O. Pörtner, Ron K. O'Dow & David L. Macmillan (eds.) 214 pp. Ed.: Fin Arts Press, North Ryde, NSW, Australia. ISBN 2-88449-027-2. 1995. RRP's 150.

Cien Caracoles Argentinos by Carlos Núñez Cortés & Tito Narosky. 160 pp, 15 x 22 cm, many colour photographs and b/w drawings. Editorial Albatros Saci, Buenos Aires, Argentina. ISBN 950-24-0753-9. 1997. USD 23.-.

Checklist of the Marine Bivalves of the Northeastern Pacific Ocean by Eugene V. Coan & Paul H. Scott. 28 pp, 12 line drawings. Ed.: Santa Barbara Museum of Natural History, Santa Barbara, CA, USA. 1997. USD 12.00 (+handling).

Registry of World Record Size Shells by Kim C. Hutsell, Linda L. Hutsell & Donald L. Pisor. 101 pp, not ill., spiral bound. Ed.: Snail's Pace Productions, San Diego, CA, USA. 1997. USD 15.00 (+handling).

MOLLUSCS ON STAMPS - WEEKDIEREN OP POSTZEGELS

In this column we will confine ourselves to the stamps on which the molluscs or shells forms the principal motif. Shell symbols, shells forming part of a coat of arms, shells as hair decoration, those too stylized to be identified and so on, will not be mentioned. If you think that any stamp is not mentioned erroneously, please let us know. We would be grateful for your help.

In deze rubriek beperken we ons tot zegels, waarop het weekdier of de schelp het hoofdmotief vormt. Schelp-symbolen, schelpen op wapenschilden, schelpen als deel van haardecoraten, gestileerde en dergelijke worden niet opgenomen. Indien u meent dat een postzegel ten onrechte niet is opgenomen, doet u de redactie een groot plezier haar daarvan op de hoogte te stellen.

1995

STATE OF QATAR

75 d - *Hexaplex kuesterianus* (Tapparone-Canefri, 1875)

75 d - *Conus pennaceus* Born, 1778

75 d - *Epitonium scalare* (L., 1758)

75 d - *Cerithidea cingulata* (Gmelin, 1791)
 1 R - *Lambis truncata sebae* (Kiener, 1843)
 1 R - *Murex scolopax* Dillwyn, 1817
 1 R - *Thais mutabilis* (Link, 1807)
 1 R - *Fusinus arabicus* (Melvill, 1898)

(All round the stamp several other shells which can not be identified with enough certainty/Op de rand enige andere schelpen die niet goed zijn te determineren)

REPUBLIQUE TUNISIENNE

10 m - *Mytilus galloprovincialis* Lam., 1798

70 m - *Tapes decussatus* (L., 1758)

350 m - *Octopus vulgaris* Lam., 1798

500 m - *Sepia officinalis* L., 1758

1997

BAHAMAS (block)

1 \$ - *Conus regius* Gmelin, 1791

BARBADOS

5 c - *Cypraea zebra* L., 1758
 35 c - *Charonia variegata* (Lam., 1816)
 90 c - *Phalium granulatum* (Born, 1778)
 2 \$ - *Chicoreus brevifrons* (Lam., 1822)
 2.50 \$ (block) on the stamp/op de zegel:
Strombus gigas L., 1758
Oliva sp.

STICHTING VRIENDEN ZEEMUSEUM

Dr. Lelykade 39, 2581 CL Den Haag

*****

Als vriend van het Zeemuseum in Scheveningen hebt u:

gratis toegang,
 korting op al uw aankopen,
 tijdige informatie over activiteiten,
 lezingen, info- en verkoopdagen.

En dus is er alle reden om u als vriend aan te melden!

BOOK REVIEWS - BOEKBESPREKINGEN

TAXONOMIC ATLAS OF THE BENTHIC FAUNA OF THE SANTA MARIA BASIN AND WESTERN SANTA BARBARA CHANNEL

Vol. 9 - The Mollusca Part 2, The Gastropoda

James H. McClean & Terrence M. Gosliner

ISBN 0-93649-14-X, pp i-vii, 1-228, 49 figs., 2 maps

Santa Barbara Museum of Natural History

Price: US\$ 34 (comb.), \$ 39 (perfect) (excl. CA sales tax 7.75%, postage \$4 in US, \$7 outside US)

The staff of the Santa Barbara Museum of Natural History has taken up the challenge of describing all of the Benthic Fauna of a part of the Californian coast. These descriptions will be published in a total of 14 volumes. In front of me I have volume 9, covering the gastropods, i.e. the Prosobranchia and Opisthobranchia. Heterobranchia (Pyramidelloidea, Architectonicoidea) are excluded. These latter groups will be dealt with later in another paper.

The division of tasks is clear: James McClean deals with the Prosobranchia, and Terrence Gosliner deals with the Opisthobranchia, thereby dividing the book into two parts.

Each part starts with an introduction of its own, and some smaller captions. Special attention is given to preservation of specimens, especially with regard to the opisthobranchs.

For both parts there follows a good explanation regarding the conventions accompanying the descriptions (for families, genera and species). These descriptions include synonymies, type depositories, material examined, and habitat. This part on the conventions is followed by a glossary (one apart for the opisthobranchs).

In the first part a total of 126 species is described: seven are new to science. It starts off with a list of all species treated, followed by a key to the families. When suitable, keys to species are provided throughout the text. Classification is according to the latest insights. For instance, the recent re-allocation of some genera from Turridae to Conidae is incorporated. All species are illustrated, in b/w. This is a pity, especially with regard to the opisthobranchs, of which, under the heading "Collection and Fixation" it is said that "*it is important to make color notes or photographs of living or fresh material, as color is important in distinguishing closely related species*".

For the opisthobranchs (29 species) an identification key directly to species is also provided. Of the 29 species 7 could not be identified immediately, and may represent new species. It is a credit to Terrence Gosliner that he does not start with making descriptions of new species, but that he has the patience to wait for additional specimens. Living specimens of 13 species are illustrated. The shells of the shelled species are illustrated by drawings of a very poor quality which do spoil the total of the book. In some cases drawings are provided of genitals, gizzard plates and nervous system.

Each part ends with an extensive reference list. The book is completed with an appendix in which all collecting stations (with longitudes, latitudes and depths given) are listed, and illustrated with maps. An index concludes the book.

This is not a book for the average beach collector; most species treated are, as the title already indicates, from deeper water (roughly 50-500m). The book however is an important contribution to our knowledge of (a part of) the malacofauna of the eastern Pacific, and as such indispensable for those who make a study of this particular area. The way in which families, genera and species are discussed sets an example for other books.

GCK

De staf van het Santa Barbara Museum of Natural History heeft de uitdaging aangenomen om een beschrijving te geven van de gehele benthische fauna van een deel van de Californische kust. Deze beschrijvingen zullen in totaal in 14 delen worden uitgegeven. Voor me ligt deel 9, dat de gastropoden behandelt, d.i. de Prosobranchia en Opisthobranchia. Heterobranchia (Pyramidelloidea, Architectonicoidea) zijn uitgesloten. Deze laatste groepen zullen later behandeld worden.

De taakverdeling is duidelijk: James McClean behandelt de Prosobranchia en Terrence Gosliner de Opisthobranchia, zodoende het boek in tweeën delend.

Beide delen beginnen met een eigen inleiding en wat kleinere delen. Extra aandacht is gegeven aan het conserveren van exemplaren, met name bij de opisthobranchen.

Voor beide delen volgt ook nog een goede uitleg over de gebruikte indeling bij de beschrijvingen, (voor families, genera en soorten). Deze beschrijvingen zijn inclusief synonymie, plaats van typen, onderzocht materiaal en habitat. Dit deel over de indeling wordt nog gevolgd door een verklarende woordenlijst (afzonderlijk bij de opisthobranchen).

In deel één worden in totaal 126 soorten beschreven, waarvan 7 nieuw voor de wetenschap. Eerst een lijst van alle behandelde soorten, gevolgd door een determineersleutel voor de families. Waar wenselijk worden door de tekst determineersleutels gegeven voor de soorten. Classificatie is volgens de laatste inzichten, zoals de recente herplaatsing van enkele genera van de Turridae naar de Conidae. Alle soorten zijn afgebeeld in z/w. Dit is jammer, omdat bij de opisthobranchen onder het kopje "Collection and Fixation" wordt gezegd dat "*het belangrijk is aantekeningen te maken van de kleur, of kleurenfoto's te maken, omdat kleur een belangrijk kenmerk is om nauw verwante soorten te kunnen onderscheiden*".

Ook voor de opisthobranchen (29 soorten) wordt een determineersleutel gegeven, meteen naar soort. Van de 29 soorten zijn 7 niet meteen op naam gebracht. Het siert Terrence Gosliner dat hij deze niet als nieuwe soorten heeft beschreven, maar het geduld heeft te wachten op eventueel nieuw materiaal.

Levende exemplaren van 13 soorten zijn afgebeeld. De schelpen van de schelpdragende soorten zijn afgebeeld als tekeningen, maar deze zijn van een zwakke kwaliteit en doen veel afbreuk aan het boek. In enige gevallen worden tekeningen gegeven van de genitalia, maagplaten en zenuwstelsel.

Ieder deel eindigt met een uitgebreide referentielijst. Het boek heeft verder nog een appendix waarin alle verzamelstations (met vermelding van lengte- en breedtegraden alsmede diepten) opgesomd worden, een en ander nog eens verduidelijkt met kaartjes. Een register maakt het boek compleet.

Dit is geen boek voor de gemiddelde strandverzamelaar; de meeste behandelde soorten komen uit dieper water (ruwweg 50-500 m). Het vormt echter een belangrijke bijdrage aan onze kennis van (een deel van de) de malacofauna van de oostelijke Pacific en is als zodanig onmisbaar voor hen die daarvan een studie maken. De wijze waarop families, genera en soorten besproken worden, is een voorbeeld voor andere boeken.

GCK

COMMON SEASHELLS OF COASTAL NORTHERN QUEENSLAND

Patty Jansen

15 x 21 cm, 56 pages, 114 b/w drawings, 4 colourplates with 86 figures

privately published by Patty Jansen, 11 Eden Street, Belgian Gardens, Queensland 4810, Australia.

e-mail: filejest@internetnorth.com.au, November 1996

AU\$ 18, add AU\$ 4 for surface mail or AU\$ 5 for airmail

A short introduction of two pages is followed by one page of acknowledgements. The book finishes with some further reading, the Australian Shell Clubs (with addresses), and an index.

The main part of the book is concerned with the species which can be found on the beaches in Northern Queensland, especially near Townsville. The families represented are described briefly and followed by the species' descriptions. A total of 200 species is listed in the book. They are either figured by b/w drawings (114) or colour photographs (86). For each species a short description is given, followed by the size and the distribution around Australia. Synonyms or references to other literature are not mentioned for each species.

The colour figures are arranged on four plates and are of a good quality. It would have been nice if the figures were a bit bigger, which would have been managed by using a different layout of the figures on each plate.

The b/w drawings are in the same style as Patty's previous book, "Seashells of Central New South Wales" (1995). Of the only few species listed in both books some are redrawn (e.g. *Hemidonax pictus* or *Nassarius pauperus*) or the same figure is used (e.g. *Nassarius burchardi*). In this new book the small species so nicely listed and figured in her previous book are missing, but are probably not collected or are missed by the average shell collector.

The aim of the book is to give information on common beach-collected species of both gastropods and bivalves together in a small, inexpensive book. This is indeed what the book does. It is a nicely-illustrated book which is easily taken to the beach to identify the shells found in the Queensland area. The book can also be obtained in some local bookshops in Townsville and Cairns and a few museum bookshops elsewhere in Australia.

Henk Dekker

Een korte inleiding van twee pagina's wordt gevolgd door een pagina met het dankwoord. Het boek eindigt met enige referenties naar andere literatuur, de adressen van de Australische schelpenclubs en het register.

Het grootste deel van het boekje houdt zich bezig met de soorten die kunnen worden gevonden langs de kust van Noord-Queensland, met name in de omgeving van Townsville. De vertegenwoordigde families worden kort beschreven waarna de soorten worden vermeld. In totaal zijn 200 soorten weekdieren opgenomen. Ze zijn of afgebeeld in z/w tekeningen (114) of via kleurenfoto's (86). Van elke soort wordt een korte beschrijving gegeven alsmede het formaat en de verspreiding rond Australië. Synoniemen of referenties naar andere bronnen worden niet bij elke soort genoemd.

De kleurenfoto's zijn bij elkaar op vier platen gegroepeerd en zijn van goede kwaliteit. Het zou echter aardig geweest zijn als de afbeeldingen iets groter zouden zijn hetgeen te bereiken zou zijn geweest met een andere layout van de platen. De z/w tekeningen zijn in dezelfde stijl als die in Patty's eerdere boek "Seashells of Central New South Wales", 1995. Van de weinige soorten die in beide boeken staan, zijn sommige voorzien van een nieuwe tekening (b.v. *Hemidonax pictus* en *Nassarius pauperus*) of is dezelfde tekening gebruikt (b.v. *Nassarius burchardi*). In dit nieuwe boekje ontbreken de kleine soortjes die zo goed zijn beschreven en afgebeeld in haar vorige boek, maar deze zullen ook niet door de gemiddelde schelpenzoeker worden verzameld.

Het doel van dit boekje is om informatie te geven over algemene soorten van zowel slakken als tweekleppigen die aan het strand kunnen worden verzameld in een klein boek dat niet duur is. Dit is inderdaad hetgeen het boekje doet. Het is een leuk geïllustreerd werk wat makkelijk mee te nemen is naar het strand om de schelpen gevonden in Queensland te determineren. Het boekje kan ook worden gekocht bij enige lokale boekwinkels in Townsville en Cairns en enkele museumboekwinkels elders in Australië.

Henk Dekker

**AN ILLUSTRATED AND ANNOTATED CHECKLIST OF THE AUSTRALIAN TROCHIDAE
PART 1. EUCYCLINAE AND MARGARITINAE**

Patty Jansen

21 x 29.7 cm, 16 pages, 37 b/w drawings, stapled with soft covers

privately published by Patty Jansen, 11 Eden Street, Belgian Gardens, Queensland 4810, Australia. e-mail: filejest@internetnorth.com.au, July 1996

AU\$ 6, add AU\$ 4 for surface mail or AU\$ 5 for airmail

After a very short introduction 41 species of Trochidae are mentioned. 40 species of Eucyclinae are listed, but only one species of Margaritinae. 37 of them are each figured with a good b/w drawing. For each species the reference to the original description is given and other subsequent references are included. The range in Australia is given, together with the depth at which the species was found. The size is given and a rather complete diagnosis gives much detail about the shell. This, together with the figures, makes the species listed quite easy to identify.

I am rather puzzled by the species listed as numbers 23, 24 and 25. They are considered synonymous and are placed to-

Na een zeer korte inleiding worden 41 soorten Trochidae vermeld. 40 soorten behoren tot de Eucyclinae en 1 tot de Margaritinae. 37 soorten zijn voorzien van goede z/w tekeningen. Voor iedere soort wordt verwezen naar de originele beschrijving en andere referenties zijn toegevoegd. De verspreiding in Australië wordt gegeven alsmede de diepte waarop de soort werd aangetroffen. De afmeting wordt gegeven en een vrij complete beschrijving geeft veel details over de schelp. Samen met de afbeeldingen kunnen de vermelde soorten goed worden herkend.

De soorten vermeld onder de nummers 23, 24 en 25 veroorzaken echter onduidelijkheid bij mij. Deze drie soorten (na-

gether with one description, so why are the synonyms not listed under one species name and number? Species no. 8, *Euchelus mysticus* (Pilsbry), recorded for Australia only by Odhner, is a specimen of *Hybochelus cancellatus*, according to Patty. Why not add this Odhner reference to this latter species (Patty's No. 26) and delete *Euchelus mysticus* as a non-Australian species?

No references are made to the book of Barry Wilson, "Australian marine shells, part 1", 1993. He figures 6 of the species treated by Patty in colour. All species treated in Wilson are also treated in Patty's work, but she lists and figures about 20 species more than Wilson does. The genus *Calliotropis*, with 7 species listed by Patty, is not even present in Wilson's book.

The recently recognised subfamily Eucyclinae finds most of its species in a very poor taxonomic state, not only at the species level but also at the generic level. Patty's work is a good starting-point to solve the many problems in this species-rich subfamily. Some types of species belonging to this subfamily were figured recently by David G. Herbert in "A critical review of the trochoiden types in the Muséum d'Histoire naturelle, Bordeaux (Mollusca, Gastropoda)." in the Bull. Mus. natn. Hist. nat. Paris 4e série, 18/A (3-4): 409-445. 1996.

Part two is in preparation and will cover the Trochinae: Trochini and Gibbulini. Publication will be in 1998.

Henk Dekker

men?) worden synoniem van elkaar geacht en er wordt één beschrijving gegeven, maar waarom zijn ze dan niet onder één naam en nummer opgenomen? Soort no. 8, *Euchelus mysticus* (Pilsbry), voor Australië alleen door Odhner vermeld, is volgens Patty een exemplaar van *Hybochelus cancellatus*. Waarom deze referentie van Odhner dan niet bij laatstgenoemde soort (Patty's nr. 26) opgenomen en *Euchelus mysticus* als niet-Australische soort weggelaten?

Er worden geen verwijzingen naar het boek van Barry Wilson, "Australian marine shells, part 1", 1993 gegeven. Hij beeldt 6 ook door Patty vermelde soorten in kleur af. Alle soorten beschreven door Wilson worden ook door Patty vermeld, maar zij vermeldt met afbeeldingen 20 soorten meer dan Wilson geeft. Het genus *Calliotropis*, met 7 soorten beschreven door Patty, ontbreekt zelfs geheel in Wilsons boek.

Van de recent onderscheiden onderfamilie Eucyclinae zijn veel soorten taxonomisch nog chaotisch, niet alleen op soortniveau maar ook op genusniveau. Patty's boekje is een goed startpunt om de vele problemen in deze soortenrijke onderfamilie op te lossen. Enkele typen van soorten behorende tot deze onderfamilie zijn recentelijk afgebeeld door David G. Herbert in "A critical review of the trochoiden types in the Muséum d'Histoire naturelle, Bordeaux (Mollusca, Gastropoda)." in het Bull. Mus. natn. Hist. nat. Paris 4e série, 18/A (3-4): 409-445. 1996.

Deel twee is in voorbereiding en zal gaan over de Trochinae, Trochini en Gibbulini. Dit deel zal in 1998 verschijnen

Henk Dekker

Eledone

"The ultimate collection management system for Windows, Macintosh and PowerPC"

BioSys Software & Multimedia

Houthaak 2-B, NL-2611 LE Delft, The Netherlands

Tel/Fax: +31.15.2132590 - E-mail: biosysm@cistron.nl - WWW:

<http://www.cistron.nl/~biosysm>

prices version 2.0d: regular: US\$ 280 (upgrade: US\$ 75); Pro version: on request

In May of this year BioSys launched version 2.0C of Eledone, it is professional collection management system for PCs (Windows) and MACs and it is clear that a lot has changed since the release of version 1.2 (see Spirula 43(1) / Feb. 1995). Based on the frequent discussions on this topic on Internet it is clear that many people who own a computer are either using a program for the management of their collections or are seriously thinking about using one in the near future.

BACKGROUND

Eledone started in the early nineties as an academic exercise by a small group of biologists with experience in the field of collection management and information technology. The initiative was mainly triggered by the fact that there were no satisfying solutions for the management of zoological collections, although some institutions independently developed specific applications for their collection management. Based on the practical experience of these institutes and the theoretical work of the Philadelphia Academy of Natural Science on database structures, a thinking process started which resulted in the specification and implementation of Eledone (1993/1994). After this exposure to the malacological world a lot of new ideas came up from both institutions and private collectors, the bulk of which are implemented in version 2 of the program.

In mei van dit jaar heeft BioSys versie 2.0C van Eledone op de markt gebracht, het professionele collectiebeheersysteem voor PC's (Windows) en Mac's en het is duidelijk dat er sinds versie 1.2 (zie Spirula 43(1): 9-12) veel is veranderd. Zoals blijkt uit de veelvuldige discussie op Internet, gebruiken veel computerbezitters reeds een of ander programma voor het beheer van hun verzameling of denken ten minste serieus over het gebruik ervan in de toekomst.

ACHTERGROND

Eledone is in het begin van de negentiger jaren begonnen vanuit een meer academische vraagstelling van een kleine groep biologen met ervaring op het gebied van collectiebeheer en informatietechnologie. Het initiatief kwam vooral voort uit het feit dat er geen bruikbare oplossingen bestonden voor het beheer van zoölogische collecties, ook al hadden enkele instituten voor hun collectiebeheer zelf al een oplossing gevonden. Uitgaande van de ervaring van deze instituten en het theoretische werk ten aanzien van zoölogische databases door de 'Philadelphia Academy of Natural Sciences' is een denkproces op gang gekomen met als resultaat de specificatie en realisering van Eledone (1993/1994). Nadat het binnen de malacologische wereld was geïntroduceerd, zijn zowel van instituten als van particuliere verzamelaars vele nieuwe ideeën ingebracht. Het grootste deel daarvan is in versie 2 verwerkt.

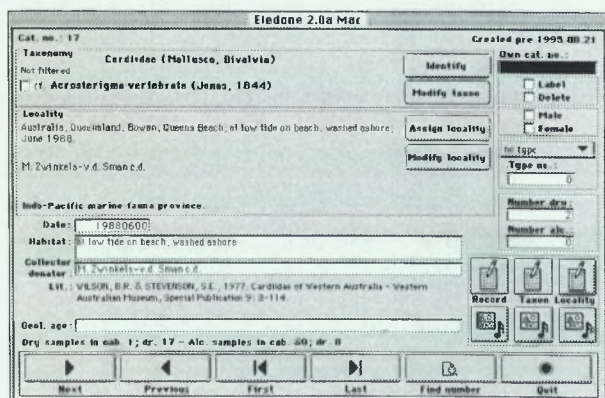
ADVANTAGES OF AUTOMATED COLLECTION MANAGEMENT

People who are not familiar with the use of computers may wonder what the added value is of a collection management program. Collecting was supposed to be fun, right? Why, then, use computers to manage your collection? For institutions it is a different story and the question can easily be answered. There is always too much work for the few professional resources, so productivity is a main issue here. Eledone helps by reducing the administrative work to a minimum and by

increasing the efficiency of the remaining work such as sample data entry, automated management of loans, production of all kinds of reports etc. The same is true for shell dealers. Keeping track of the stock, producing labels and invoices, and generating mailing lists is definitely not the most interesting part of being a dealer and Eledone takes most of this work off your hands so that you can spend more of your time on the content. How about management of your private collection? Apart from the fun part of using a computer (many people combine their shelling with an interest in computers) there are several reasons often heard by private collectors:

- I can process the shells I collect during a trip in a fraction of the time it took before;
- If a species name changes, I can easily print new labels for the samples I have in my collection;
- Printed labels for drawers and boxes look better than handwritten ones;
- I want to share the data on my collection with other collectors and institutions;
- My collection becomes more valuable because of the database connected to it;
- I can maintain my literature and shells in the same program;
- It is easy to create reports on my collection such as "a list of all the bivalves in my collection sorted on sample code" or "all of the Cypraeidae from the Panamic province found between 1980 and 1990" or "all of the different localities in Australia in my collection" etc.;
- I want to store a picture of a specimen together with the other data.

Of course, there are different reasons for different collectors.

VOORDELEN VAN GEAUTOMATISEERD COLLECTIEBEHEER

Degenen die niet vertrouwd zijn met het gebruik van computers zullen zich afvragen wat de toegevoegde waarde is van een programma voor collectiebeheer. Verzamelen doe je toch voor je plezier. Waarom dan een computer gebruiken om je verzameling te beheren? Voor instituten is het een ander verhaal en kan die vraag gemakkelijk worden beantwoord. Er is altijd te veel werk voor de geringe middelen, zodat productiviteit belangrijk is. Eledone draagt ertoe bij het administratieve werk tot een minimum te beperken en de doelmatigheid van het resterende werk te verhogen, zoals het invoeren van gegevens, geautomatiseerd beheer van de uitleen, het vervaardigen van allerlei rapporten enz. Hetzelfde geldt

voor handelaren. Voorraadbeheer, etiketten en rekeningen vervaardigen, verkooplijsten samenstellen zijn zeker niet het meest interessante deel van het werk van een handelaar en Eledone neemt het grootste deel van dit werk uit handen, zodat meer tijd overblijft voor inhoudelijk werk.

Hoe zit het met het beheer van uw particuliere verzameling? Afgezien van het plezier om met een computer te werken (velen combineren hun belangstelling voor schelpen met die voor computers) worden van verzamelaars verschillende redenen gehoord:

- Ik kan de schelpen die ik heb verzameld verwerken in een fractie van de tijd van vroeger;
- Als de soortnaam of het genus verandert, kan ik gemakkelijk nieuwe etiketten aanmaken;
- Geprinte etiketten in laden en doosjes zien er veel netter uit dan geschrevene;
- Ik wil andere verzamelaars en instituten deelgenoot maken van mijn gegevens;
- Mijn verzameling heeft meer waarde wanneer deze in een database is vastgelegd;
- Ik kan mijn literatuur en mijn schelpen in hetzelfde programma verwerken;
- Het is eenvoudig om overzichten van mijn collectie te maken, zoals "een lijst van de tweekleppigen in mijn verzameling, gesorteerd naar vindplaats" of "alle Cypraeidae uit de Panamese provincie, verzameld tussen 1980 en 1990" of "alle verschillende locaties in Australië in mijn collectie";
- Ik wil een afbeelding van mijn schelpen bij de andere gegevens in de database bewaren.

Natuurlijk heeft elke verzamelaar eigen wensen. Een feit is dat vele verzamelaars veel plezier beleven van de extra dimensie die aan hun hobby wordt toegevoegd.

KENMERKEN VAN ELEDONE VERSIE 2.0

Eledone is opgezet als een relationele databank hetgeen garandeert dat belangrijke gegevens slechts eenmaal behoeven te worden ingevoerd. Dit is bovendien een garantie voor de betrouwbaarheid en eenduidigheid van uw databank hetgeen van belang is voor het raadplegen en veranderen van uw gegevens van soorten, families, vindplaatsen, landsnamen en literatuur. Voor een beschrijving van de algemene kenmerken van het programma, zoals invoervelden, het aanmaken van rapporten en etiketten, de invoer- en uitvoerfuncties, macro's en beschik-

Fact is that many collectors are experiencing a lot of fun from the extra dimension added to their hobby.

FEATURES OF ELEDONE VERSION 2.0

Eledone is organised as a relational database which ensures that important data have to be entered only once. Furthermore, this guarantees the reliability and integrity of your database, which is important for querying and modifying your data. This relational approach is implemented for species data, family data, locality data, country names and literature data.

For a description of the general features of the program such as entry forms, report & label functions, import & export functions, macros and free database tables, we refer to the review of version 1.2 in Spirula 43(1). In the remainder of this paragraph we will focus on the most important new features of version 2.0:

- Improvement of the ergonomics of the interface, enabling higher keying rates;
- Time stamp of last modification connected to each record;
- Logging of modifications to each sample (possibility of creating history report);
- Enhanced and more flexible label and report printing;
- OLE2.0 functionality enabling you to attach an image of a shell to a sample record
- The export option has been extended with 8 new export file formats;
- Extended macro functionality;
- Enhanced printing functionality and speed
- Species authority files (all recent mammals, all recent birds, most recent reptiles, around 12,000 molluscs, around 70,000 North American plants, many insects etc);
- Loan transaction management with loan form generation (Pro-version only);
- Multi-user login on all common networks (Pro only).

The manual is very readable and leads you step by step through the learning process. Furthermore, it offers a section with all kinds of handy tips and tricks.

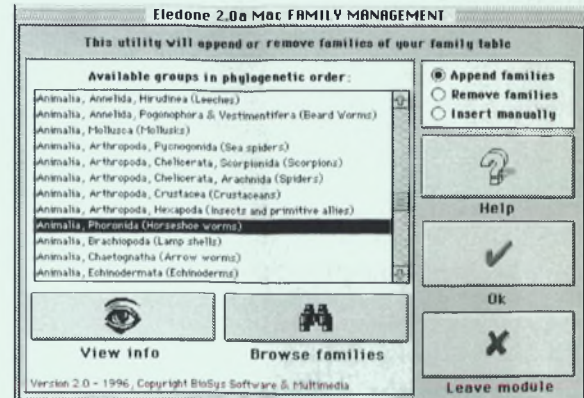
Two additional plug-in modules are available (but charged extra) for zoological parks and botanical gardens (e.g. daily schedules for care of individual animals and plants or groups) and for the trading business (mailing lists, invoices, stock management etc.).

The program comes with free technical support, a printed user manual and an unlimited number of free custom label and report layouts. Additional services include file conversion and the design and implementation of custom plug-in modules for specific tasks (charged extra).

CONCLUSION

The functionality of version 2.0 and the huge amount of taxonomic data which comes with the program does give Eledone a unique position in the segment of collection management programs. For institutes it is definitely worthwhile evaluating the product since it may lead to both an increase of productivity and service level. For private collectors it is a trade-off between the attractive functionality and the costs involved. It is not the cheapest solution but on the other hand, this hobby will cost you anyway and you probably won't get a decent *Cypraea guttata* for the same amount.

JPB

bare bestanden, verwijzen wij naar de bespreking van versie 1.2 in Spirula 43(1): 9-12. In het vervolg van deze bespreking beperken we ons tot de belangrijkste nieuwe kenmerken van versie 2.0:

- Verbetering van het gebruiksgemak dat leidt tot een hogere invoersnelheid;
- Tijdsaanduiding van de laatste wijziging in elk record;
- Registreren van wijzigingen bij iedere invoer (mogelijkheid om een wijzigingsgeschiedenis van een record uit te voeren);
- Verbeterd en flexibeler printen van etiketten en rapporten;
- De OLE2.0 functie maakt het mogelijk om een afbeelding van een schelp aan een record te verbinden;
- De uitvoer-optie is uitgebreid met acht nieuwe bestandsformaten ;
- Uitgebreidere macro functies;
- Meer printfuncties en hogere printsnelheid;
- Meer bestanden van soorten (circa 12.000 weekdieren, rond 70.000 Noord-Amerikaanse planten, vele insecten enz.);
- Uitleenbeheer voor musea met aanmaak van formulieren (alleen Pro-versie);
- Multi-user login voor alle gangbare netwerken (alleen Pro).

De handleiding is zeer begrijpelijk en brengt u stap voor stap door het leerproces. Bovendien is er een hoofdstuk met allerlei handige tips en trucs.

Twee aanvullende uitbreidingsmodules zijn beschikbaar (wel tegen betaling) voor dierenparken en botanische tuinen (b.v. dagschema voor de verzorging van individuele dieren en planten of groepen) en voor de handel (verzendlijsten, voorraadbeheer enz.).

Het programma gaat vergezeld van gratis technische ondersteuning, een gedrukte handleiding en een oneindig aantal ontwerpen voor etiketten en rapporten. Extra service omvat bestandsconversie en het ontwerp en de toepassing van uitbreidings-modules voor specifieke taken (niet kosteloos).

CONCLUSIE

De functionaliteit van versie 2.0 en het grote aantal taxonomische gegevens dat met dit programma wordt meegeleverd geeft Eledone een unieke plaats in het segment van de collectiebeheerprogramma's. Voor instituten is het zeker de moeite waard om het te evalueren, aangezien het tot een verhoging van zowel de productiviteit als het servicepeil kan leiden. Voor particuliere verzamelaars is het een afwegen tussen aantrekkelijkheid en kosten. Het is niet de goedkoopste oplossing, maar anderzijds kost onze hobby hoe dan ook en u kunt waarschijnlijk voor dezelfde prijs geen fraaie *Cypraea guttata* krijgen.

JPB

THE LIVING PLEUROTOMARIIDAE

A synopsis of the Recent Pleurotomariidae including colour plates of all extant type specimens

Patrick Anseeuw & Yoshihiro Goto, 1996

22.5 x 28.5 cm, 202 pp, many colour photographs and plates

Edited by Paul Callomon, no ISBN

Elle Scientific Publications, Osaka, Japan. USD 200.- (incl. surface mail postage), DEM 300.-, HFL 340 (+BTW)

Although known to almost every collector of shells, those of this family will be missing in many collections. This is not to blame a lack of interest on the part of the collector, but a mere consequence of the highly-prized specimens. Anyone who wants to add some "luxury" to his/her collection will accommodate one or more specimens. Finally a book, which discusses all of the known recent taxa has appeared to serve all admirers, those interested and collectors. Both authors, collectors specialised in this family, have not only tried to show the beauty of each species, but also its variability. On the many colour plates the authors display a rich variety in colour and shape of each species. The special illumination with strobe lighting fortifies the brightness of colouration. The book is printed on heavy glossy paper, bound in a solid cover printed with gold ink, and stored in a luxury cardboard case, again printed with gold ink.

After a foreword by T.C. Lan, president of the Malacological Society of China (Taiwan), there is a two-page list of contributors who are acknowledged, and editorial notes, then this book starts with the treatment of the recent Slitshells (Pleurotomariidae). In this chapter a chronological review is given by the authors about the discovery and description of the various taxa. In the next chapter the zoogeography of the recent known taxa is presented. In the chapter entitled "habitat and ecology" the authors concentrate on the natural habitat where these animals can be found, aquarium observations and food. This is all illustrated with pretty colour photographs. Then it is the turn of the shell morphology in particular, and the reader is instructed with the aid of text and detailed figures. This introduction is rounded off with two short chapters, in which justification is given in respect of the classification, and the terms and abbreviations used in this book, the latter extensively illustrated by line drawings and silhouettes of shells shown at actual average size.

Now the big chapter that will have the special interest of most of us follows: the systematic treatment of all recent species. In total the authors distinguish 26 (sub)species, divided over two genera *Etmennotrochus* (2 species, of which one is divided into 2 subspecies) and *Perotrochus* (22 species, of which one is divided into 2 subspecies). By genus the species are alphabetically ordered. Of each species, if information is available, all kinds of data are given. First a list of synonymies and literature records are provided. Under the heading "original description" reference is given to the original description in the literature, measurements of the type specimen, type-locality and whereabouts of the type specimen. Under the heading "diagnosis" a series of short descriptions is given about shape, size, sculpture, colour, colour variation, columella, periostracum, operculum, weight, geographical distribution and records. Regularly the authors refer hereby to the materials from which collection their observations are based on. The length of these pieces of text varies between one and three pages, followed by 3 to 4 colour plates. Each description of the species starts at an even numbered page. In 12 situations the authors, in order to avoid blank pages in between the descriptions, have depicted photographs made from a submersible by M.G. Harasewych at

Hoewel bijna iedere schelpenverzamelaar ze kent, mogen de schelpen van deze familie in menige verzameling ontbreken. Dit is niet zozeer te wijten aan een tekort aan interesse van de verzamelaar, maar meer het gevolg van de hoge prijs die aan menig exemplaar kleeft. Wie een beetje "luxe" aan zijn/haar collectie wil toevoegen zal dus in het algemeen wel één of meerdere exemplaren van deze familie huisvesten. Voor al deze bewonderaars, geïnteresseerden en verzamelaars is er nu eindelijk een boek verschenen die alle tot op heden beschreven soorten behandelt. Beide auteurs, verzamelaars van deze familie in het bijzonder, hebben in dit boek geprobeerd niet alleen de schoonheid van iedere soort te tonen, maar ook de variatie. Op vele fraaie kleurenplaten schotelen de auteurs de lezer een rijke variatie aan kleuren en vormen van elke recente soort voor. De bijzondere wijze van belichting die toegepast is, heeft ook nog de helderheid van de kleuren versterkt. Het boek is gedrukt op een zware kwaliteit glanzend papier, gebonden in een stevige kft met opdruk in goudinkt én gestoken in een luxe zware kartonnen cassette met wederom opdruk in goudinkt.

Na een voorwoord door T.C. Lan, voorzitter van de Malacologische Vereniging van China (Taiwan), een twee pagina's tellende lijst van personen die bedankt worden voor hun steun en/of bijdrage en een noot van de uitgever vangt dit boek aan met de behandeling van de recente slitschelpen (Pleurotomariidae). In dit hoofdstuk geven de auteurs een chronologisch overzicht van de ontdekkingen van de diverse taxa. In het hierop volgende hoofdstuk wordt gekeken naar de zoögeografische verspreiding van de thans bekende soorten. In het hoofdstuk getiteld "habitat and ecology" concentreren de auteurs zich op het natuurlijke biotoop waarin men deze dieren kan aantreffen, aquarium observaties en hun voedsel. Dit alles wordt met fraaie kleurenfoto's verluchtigd. Dan is het de beurt aan de bouw van de schelp in het bijzonder, en de lezer krijgt vele details afgebeeld en beschreven. Het inleidende verhaal wordt afgerond met twee korte hoofdstukken met een verantwoording over de gevoerde classificatie en de gebruikte termen en afkortingen, dit laatste uitgebreid geïllustreerd met tekeningen en silhouetten van schelpen op de gemiddelde (ware) grootte. Dan volgt het grote hoofdstuk waar het de meeste van ons om zal gaan: de systematische behandeling van alle recente soorten. De auteurs onderscheiden in totaal 26 (onder)soorten, behorende tot de geslachten *Etmennotrochus* (2 soorten, waarvan er één bestaat uit twee ondersoorten) en *Perotrochus* (22 soorten, waarvan er één bestaat uit twee ondersoorten). Per geslacht worden de soorten alfabetisch gerangschikt. Voor iedere soort wordt, voor zover mogelijk, een aantal gegevens aan de lezer gepresenteerd. Eerst een lijst met synoniemen en eerdere literatuureferenties. Vervolgens onder het kopje "original description" een verwijzing naar de oorspronkelijke beschrijving, formaten van het type-exemplaar, type-locatie en vermelding van de plaats waar dit type-exemplaar zich thans bevindt. Onder het kopje "diagnosis" zijn korte beschrijvingen gegeven van vorm, grootte, sculptuur, kleur, kleurvariatie, columella, periostracum, operculum, gewicht, geografische verspreiding en vindplaatsen. Regelmatig geven de auteurs hierin

the Bahamas, Guadeloupe and Haiti. Next to the 147 pages of descriptions 3 appendices follow, the first discussing two (sub)species of uncertain status, the second about radula and the last comprises an extensive series of distributional maps. In the rear of the book two extensive lists with literature conclude the book (literature cited and additional references).

Although that what is offered taxonomically clearly reflects the large knowledge on this topic of the two authors, it is not always clear to the reader whereon their conclusions are based. For example, closely-related species are distinguished on a minimum of characters in the text, while the multiplicity of arguments to distinguish species at the subspecific level in the cases of *Emtemnotrochus adansonianus* and *Perotrochus quoyanunus* to a shrill contrast to that.

In my opinion a serious shortcoming is the lack of a more phylogenetic treatment in the present study. At least a classification into species groups or an alphabetical ordering would have been a better option by the authors. The alphabetical ordering is not only artificial, but above all devalues the book for practical identification. Those who want to use the book for identification are forced into a lot of pageshifting and comparing. Further, in my opinion, a key for identification should be added. The number of recent species is so restricted in this family that I see possibilities to provide one, even at the species group-level.

The taxa discussed in appendix I, *Perotrochus oshii* and *P. hirasei yamamotoi*, are superficially discussed by the authors. The reader gets the impression that both represent one species (or variety). As both authors do not have any of these "species" in their private collections, it seems to the reader that they subsequently omit an opinion; that opinion is left to the reader.

I can justify the authors' and/or editors' attempt to avoid blank pages between the species descriptions. However, they shouldn't count on my sympathy for publishing 11 (out of 12) pages with a photo that has nothing to do with Pleurotomariidae, except that it concerns animals from the same biotope (pp. 33, 55, 71, 81, 87, 97, 105, 111, 117, 127 and 153).

As remarked above the book is executed in a very luxurious edition and in such a manner that the purchase of it is comparable to the purchase of a shell of this family (*Perotrochus westralis* excepted). Due to the illumination by strobe lighting not only is the invisible colouration made visible, but the book also receives a boost in its aesthetic value.

For those who hesitate over the purchase of a shell of this family for their collection, I advise the purchase of this book. You will then have all species at a price of one original shell, and in beauty they equal each other.

H.P. Wagner

verwijzingen op basis van welk materiaal in welke collecties hun observaties zich beroepen. De lengte van deze stukken tekst varieert van één tot drie pagina's, gevolgd door 3 tot 4 pagina's met kleurenplaten. Iedere beschrijving van een soort begint op een even genummerde pagina. In 12 gevallen hebben de auteurs daarvoor gebruik moeten maken van de fraaie foto's die M.G. Harasewych vanuit een duikboot genomen heeft bij de Bahama's, Guadeloupe en Haiti, om te voorkomen dat er blanco pagina's tussen de soortbeschrijvingen zouden optreden. Na de 147 pagina's tellende soortbeschrijvingen volgen nog 3 aanhangsels, het eerste over twee (onder)soorten waar de auteurs niet goed mee uit de voeten kunnen, het tweede over radulae en het laatste bevat een uitgebreide serie verspreidingskaarten. Het boek wordt afgesloten met twee uitgebreide literatuurlijsten (geciteerde en aanvullende literatuur).

Hoewel het gebodene taxonomisch getuigt van een grote kennis van zaken bij beide auteurs, is het de lezer niet altijd duidelijk waar zij hun conclusies op baseren. Zo worden bijvoorbeeld veel op elkaar gelijkende soorten op een minimum aan kenmerken in de tekst onderscheiden, terwijl de veelheid aan argumenten om aparte ondersoorten te onderscheiden bij *Emtemnotrochus adansonianus* en *Perotrochus quoyanus* daarmee in schril contrast staan.

Wat ik wel ervaar als een groot gemis in dit werk is een meer fylogenetische aanpak. Op zijn minst hadden de auteurs er goed aan gedaan de soorten in soortengroepen te behandelen in plaats van te kiezen voor een alfabetische benadering. Een alfabetische benadering doet niet alleen kunstmatig aan, maar bovenal verliest dit werk daardoor veel praktische waarde als determinatiewerk. Wie soorten op naam wil brengen zal veel moeten bladeren en vergelijken. Ook een determinatiesleutel had er wat mij betreft in gemogen. Het aantal recente soorten van de familie is dermate beperkt in omvang dat hiertoe mogelijkheden waren, al was het alleen maar tot op soortengroep.

De in aanhangsel I opgenomen soorten *Perotrochus oshii* en *Perotrochus hirasei yamamotoi* worden zeer summier behandeld door de auteurs. Als lezer krijg je de indruk dat beide één soort (of variant) vertegenwoordigen. Omdat beide auteurs deze "soort(en)" niet zelf in hun collectie hebben, laten ze ook een oordeel achterwege, zo lijkt het wel. Dat oordeel is aan de lezer.

Dat de auteurs en/of uitgever geen blanco pagina's wilden hebben tussen de soorten kan ik billijken. Maar waarom daar nu 11 van de 12 fotopagina's die niets met Pleurotomariidae van doen hebben (behalve dan dat het dieren betreft uit hetzelfde biotoop) toegevoegd moeten worden, kan niet op begrip van mijn kant rekenen (pp. 33, 55, 71, 81, 87, 97, 105, 111, 117, 127 en 153).

Zoals al is opgemerkt is het boek uitgegeven in een wel zeer luxe band, zodat financieel gesproken de aanschaf ervan minstens zo'n luxe is als de aanschaf van een schelp van deze familie (*Perotrochus westralis* uitgezonderd). Door de bijzondere wijze van belichten van de schelpen zijn niet alleen de niet-zichtbare kleuren zichtbaar geworden, maar ontleent het boek ook een toegevoegde waarde in esthetiek.

Voor wie aarzelt een Pleurotomariidae-soort voor de verzameling aan te schaffen, raad ik aan toch voor het boek te kiezen. U heeft dan alle soorten voor de prijs van één en in schoonheid doet zij zeker niet onder voor een echte.

H.P. Wagner

FIELD TRIP REPORTS - VELDWERKVERHALEN

OMAN: COLLECTING TRIP IN THE
REALM OF THE SULTAN
part 3OMAN: VERZAMELTOCHT
DOOR HET RIJK VAN DE SULTAN
deel 3

Since we had a car at hand it was easy to move about the whole island, be it on unpaved, dusty roads, but with a four-wheel drive this wasn't such a big problem. That first day after breakfast we immediately set off for the spot of *Cypraea teulerei* and *Punctateon eloisae* (Abbott, 1973). We did not encounter any live ones, but found some dead Teulère's Cowries and some fragments of the acteonid. Large *Cypraea turdus winckworthi* was the most common species here too, and *C. felina fabula* was also represented very well, all under rocks and stones at low tide. Crawling through the sand and searching for prey nice colour varieties of *Oliva gibbosa* (Röding, 1798) were about, and also *Murex scolopax* with their sharp spines. The area consisted mainly of large sandflats, with some scattered rock formations, which dried out completely, more or less like in Brittany.

On the other side of the island there was a light surf, and here were also some interesting finding spots, especially on the margin of the surf. Everywhere, fast as lightning, Bullias tried to bury themselves in the sand with the fall of the tide: four species, viz. *Bullia mauritiana*; *B. otaheitensis* (Bruguière, 1789); *B. semiplicata* Gray, 1834 and *B. rogersi* Smythe, 1981. Here in the surfzone we also found living *Impages hectica* (Linnaeus, 1758). I have quite a few samples of this species from Indonesia in my collection, but at first sight there appear to be differences. The spires of the specimens from Bali are eroded blunt, and with characteristic large black blotches or even a completely black colour, while the shells of Masirah Island always have a sharp apex, and regular, brownish bands are spread over the entire shell. In the monograph of Twila Bratcher and Walter O. Cernohorsky ("Living Terebras of the World", p. 19, colour plate C, figs. 2-3) the shells from Oman and the Pacific are figured under the same name, side by side.

In deep water there also live very interesting species, which we only found dead and eroded, washed ashore, like *Lyria leslieboschae* Emerson & Sage, 1986, *L. festiva* (Lamarck, 1811), *Strombus oldi* Emerson, 1965, and *Cymatium ranzanii* (Bianco, 1850), sometimes rather nice specimens. While scuba diving we found, live among others, *Strombus decorus masirensis* Moolenbeek & Dekker, 1993, large *Chlamys townsendi* (Sowerby, 1895); *Cypraea onyx succincta* (Linnaeus, 1758); *Conus namocanus badius* Kiener, 1845 and many others. In short, an island very pleasant to stay on and the days of our stay raced by, and with some reluctance we went back to the mainland.

AL HALAANIYAAT ISLANDS

Our last collecting event was a trip to the "Al Halaaniyaat Archipelago", formerly "Khuriya Muriya Islands". This is a group of islands to the south of Oman, reached only by sea-worthy vessels, since the sudden rising winds may cause a strong swell. The solution for this transport problem is Dr. Bosch. He called in the Navy, and got a landing craft at his disposal, the "SNV Doghas" (transl.: Sultan Naval Vessel Dolphin). I can assure you that this is the most comfortable

Aangezien we de auto bij de hand hadden was het gemakkelijk om ons over het eiland te verplaatsen, weliswaar op onverharde, stoffige wegen, doch met een vierwiel aandrijving was dit niet zo'n probleem. Die eerste dag na het ontbijt gingen we dan ook

meteen op weg naar de plek van *Cypraea teulerei* en *Punctateon eloisae* (Abbott, 1973). Levend zijn we die echter niet tegengekomen, wel enkele dode teulerei-kauries en wat fragmenten van genoemde *Punctateon*. Grote exemplaren van *Cypraea turdus winckworthi* vormden ook hier de meest algemene soort, maar *Cypraea felina fabula* was eveneens goed vertegenwoordigd, alle onder rotsen en stenen bij laag water. Door het zand kruipend, op zoek naar prooi, kropen mooie kleurvariëaties van *Oliva gibbosa* (Röding, 1798) en ook levende *Murex scolopax* met hun scherpe stekels. Het gebied bestond uit tamelijk grote zandvlakten met hier en daar wat rotsformaties die in zijn geheel droogvielen, ongeveer zoals in Bretagne.

Aan de andere zijde van het eiland stond een lichte branding op de kust. Ook hier enkele zeer interessante vindplaatsen, vooral net op de grens van de golfslag. Overal probeerden Bullia's zich bliksemsnel onder het zand te werken bij het teruglopen van het water. Hier zelfs vier soorten, *Bullia mauritiana*, *B. otaheitensis* (Bruguière, 1789), *B. semiplicata* Gray, 1834 en *B. rogersi* Smythe, 1981. Ook ontdekten we hier in de brandingszone levende *Impages hectica* (Linnaeus, 1758). Nu heb ik aardig wat monsters hiervan uit Indonesië in mijn collectie, maar op het oog zijn er duidelijke verschillen te zien. De exemplaren uit Bali hebben rond afgesleten toppen en kenmerken zich door grote zwarte vlakken of zelfs een helemaal zwarte kleur, terwijl de schelpen van Masirah-eiland altijd een scherpe top hebben en de regelmatige, bruinachtige banden over de gehele schelp verdeeld zijn. In de monografie van Twila Bratcher en Walter O. Cernohorsky ("Living Terebras of the World", blz. 19, kleurplaat C, fig. 2-3) zijn de schelpen uit Oman en de Pacific onder dezelfde naam, naast elkaar afgebeeld.

In diep water leven eveneens zeer interessante soorten die wij slechts dood en afgesleten in de aanspoellijn aantreffen, zoals *Lyria leslieboschae* Emerson & Sage, 1986, *L. festiva* (Lamarck, 1811), *Strombus oldi* Emerson, 1965 en *Cymatium ranzanii* (Bianco, 1850), maar soms ook hele goede exemplaren. Tijdens scubaduiken vonden wij levend o.a. *Strombus decorus masirensis* Moolenbeek & Dekker, 1993, grote *Chlamys townsendi* (Sowerby, 1895), *Cypraea onyx succincta* (Linnaeus, 1758), *Conus namocanus badius* Kiener, 1845 en vele andere. Kortom, een eiland dat zeer plezierig is om er te vertoeven en de dagen van ons verblijf vlogen dan ook voorbij, zodat we met enige tegenzin weer richting vaste wal gingen.

AL HALAANIYAAT EILANDEN

Ons laatste verzamelevenement was de tocht naar de "Al Halaaniyaat eilanden" vroeger "Khuriya Muriya-eilanden" genoemd. Dit is een eilandengroep in het zuiden van Oman en uitsluitend met een zeewaardig schip te bereiken, aangezien

way of collecting. The vessel slid gently up the beach, lowered its landing flap, and you set foot on the beach with dry feet. The Archipelago is uninhabited except for a small enclave of fishermen on the main island. There has hardly been any collecting in the past, and with fresh courage we set out

With dry feet on the beach. / Met droge voeten op het strand.

with diving masks and snorkels. Large stones were scattered round, but the result was somewhat disappointing. Here and there were large *Cypraea arabica grayana*, nice dark specimens. In the long sand furrows we discovered *Conus terebra thomasi* Sowerby, 1881, with dark brown periostracum, a species which was common there. In the book "Seashells of Eastern Arabia" Don tried to deal with all species known from Oman. This is, as far as the microfauna is concerned, a hard task. But the fact that I found under one stone, two large, living, mature, and magnificent specimens of *Distorsio anus* (Linnaeus, 1758), which taxon is not mentioned in this beautiful book, may be called something special. It is a new record for Oman.

Other species we collected in the Halaaniyaat Archipelago are: *Pinctada margaritifera* (Linnaeus, 1758); *Patella flexuosa* Quoy & Gaimard; *Diodora ruppelli* (Sowerby, 1834); *Medusafissurella melvilli* (Sowerby, 1882); *Monodonta vermiculata* (Fischer, 1874); *Colina pinguis* A. Adams, 1855; *Trochita dhofarensis* Taylor & Smythe, 1985; *Capulus incurvus* (Gmelin, 1791); *Cypraea nebrites*; *C. turdus winckworthi*; *C. felina fabula*; *C. carneola* Linnaeus, 1758; *C. gracilis notata* Gill, 1858; *Thais bimaculatus* Jonas, 1845; *Nassarius emilyae* Moolenbeek & Dekker, 1992; *Conus achatinus* Gmelin, 1791; *C. coronatus* and *C. taeniatus*.

I realise that I am far from complete in my enumeration of all species, especially in the micro molluscs, (which we collected in quite a bit of grit), many species still await identification or description. But this first acquaintance with this country, the friendly population and interesting collecting areas, were a fascinating experience, and I hope that (there are already plans in that direction), I'll return to do collecting once again, so this story might get a sequel.

Piet van Pel

de plotseling opstekende winden een behoorlijke zeegang kunnen veroorzaken. De oplossing voor dit vervoersprobleem is Dr. Bosch. Hij riep de hulp in van de Marine en kreeg de beschikking over een landingsvaartuig "SNV Doghas" (vert: Sultan Naval Vessel Dolfijn). En ik kan u verzekeren dat dit de meest comfortabele manier van verzamelen is. Het schip schoof zachtjes het strand op, liet de landingsklep zakken, waardoor je zo met droge voeten het eiland opliep. De eilandengroep is onbewoond op een kleine enclave van vissers na op het hoofdeiland. In het verleden is er vrijwel niet verzameld en vol goede moed togen we er met duikbril en snorkel op af. Grote stenen lagen overal verspreid, doch het

resultaat viel wat tegen. Hier en daar grote *Cypraea arabica grayana* Schilder, 1930, mooie donkere exemplaren. In lange zandsleuven ontdekten we *Conus terebra thomasi* Sowerby, 1881, met een donkerbruine opperhuid, een soort die daar algemeen was. In het boek "Seashells of Eastern Arabia" heeft Don Bosch getracht alle in Oman voorkomende soorten te behandelen. Nu is dat speciaal voor wat betreft de microfauna een moeilijke zaak. Maar dat ik onder een steen, twee grote, levende volwassen en schitterende exemplaren *Distorsio anus* (Linnaeus, 1758) tegenkwam, welke soort niet in dit prachtige boek vermeld wordt, mag toch wel bijzonder genoemd worden. Een nieuw record voor Oman.

De soorten die we verder in deze archipel hebben verzameld zijn: *Pinctada margaritifera* (Linnaeus, 1758); *Patella flexuosa* Quoy & Gaimard; *Diodora ruppelli* (Sowerby, 1834); *Medusafissurella melvilli* (Sowerby, 1882); *Monodonta vermiculata* (Fischer, 1874); *Colina pinguis* A. Adams, 1855; *Trochita dhofarensis* Taylor & Smythe, 1985; *Capulus incurvus* (Gmelin, 1791); *Cypraea nebrites*; *C. turdus winckworthi*; *C. felina fabula*; *C. carneola* Linnaeus, 1758; *C. gracilis notata* Gill, 1858; *Thais bimaculatus* Jonas, 1845; *Nassarius emilyae* Moolenbeek & Dekker, 1992; *Conus achatinus* Gmelin, 1791; *C. coronatus* en *C. taeniatus*.

Ik besef dat ik lang niet volledig ben in de opsomming van alle soorten, speciaal in de micromollusken, waarvan wij nogal wat in gruis verzameld hebben, wachten nog talrijke soorten op determinatie of beschrijving. Maar deze, voor mij eerste kennismaking met dit land, de vriendelijke bevolking en interessante verzamelgebieden was een boeiende ervaring en hopelijk, er zijn reeds plannen in die richting, kom ik er terug om de verzamelactiviteiten nog eens over te doen en komt ook op dit verhaal wellicht nog een vervolg.

Piet van Pel

PHILIPPINES SHELLS

MANUEL O. MONTILLA
59 MARIA CLARA STREET
QUEZON CITY 1114
PHILIPPINES

Free Price List FAX (+63)2.740-2025
Visitors call for an appointment
Telephone # 740-2025

Quarterly devoted
to Malacology

Edited by the
Société Belge de Malacologie
[Belgian Malacological Society]

Founded in 1966

B.P. 3

B-1370 Jodoigne -Belgium

Subscription(yearly)

Belgium: BEF 1000 Foreign: BEF 1600

OBSERVATIES IN BRITISH COLUMBIA

The Giant Moon snail: *Polinices lewisii* Gould, 1847

In the summer of 1996 my girlfriend and I visited the coast of British Columbia. This state covers the whole western coastline of Canada. In the northwestern part the Canadians have conceded territory to Alaska, and in the southern part - just south of Vancouver - British Columbia borders on the American state of Washington.

A glance at the map showed that the view of all the fjords, surrounded by mountains and glaciers, should be breathtaking. So, our expectations were heightened.

After a nine-hour flight, we arrived at Vancouver, a clean town on the coast with a view on snow-covered mountain tops. After a couple of days the sea tempted us and we took the ferry to the Sunshine Coast, northwest of Vancouver. This area has a sunnier climate in comparison with other coastal regions, and has a number of small townships such as Powell River on the Strait of Georgia. This strait separates Vancouver from the mainland.

The coast consists mainly of pebble beaches, alternating with sandy flats which are covered by sea grass. The pebbles have the size of sizable stones and are called cobblestones. The strait is relatively quiet without a rough sea. This creates an environment for a lot of organisms which are definitely not found on rolling cobblestones under rougher conditions. The pebbles lie on a base of sand, mud and gravel. In short, an excellent habitat for many 'boarders'.

What struck us immediately were the greyish valves of *Saxidomus giganteus* (Deshayes, 1839) which rose above the cobblestones and showed signs of damage by birds. We also found specimens with perfectly round drill-holes under the umbo - a proof of the existence of the nicest predator of the coast: *Polinices lewisii* Gould, 1847, also known as the Giant Moon snail. Looking for a living specimen of this species we found doublets of *Tapes (Ruditapes) philippinarum* (Adams & Reeve, 1850) and *Protothaca (Callithaca) staminea* (Conrad, 1837) which had struggled the same death agonies but the offender could not be found.

We found the first specimen while diving at Grief Point: on the other side of the strait the white mountains of Vancouver Island, below, a sandy bottom with kelp and sea grass. At a depth of 15 m we found a juvenile with a height of 6.2 cm. The body of the busy animal nearly enclosed the whole shell; only the area round the apex was uncovered. At first it seemed impossible to us that this animal was able to shut itself in its shell. We probably observed the extended proboscis too intensively, because suddenly the animal decided to retire. The foot is able to expel the water, which decreases the volume, and it fits in its shell like a jack-in-the-box. Splendid!

Polinices lewisii belongs to the family Naticidae, and is the biggest gastropod of British Columbia. Some authors place this

Giant Moon snail, *Polinices lewisii* Gould, 1847

WAARNEMINGEN IN BRITS-COLUMBIA

De reuzentepelhoorn: *Polinices lewisii* Gould, 1847

In de zomer van 1996 hebben mijn vriendin en ik de kust bezocht van Brits-Columbia. Deze Canadese staat neemt de gehele westelijke kustlijn voor haar rekening. In het noordwesten hebben de Canadezen terrein prijs gegeven aan Alaska en in het zuiden grenst het - vlak onder Vancouver - aan de Amerikaanse staat Washington.

Een blik op de kaart leert dat het uitzicht op al die met bergen en gletschers omzoomde fjorden adembenemend moet zijn. Onze verwachtingen waren daarom hoog gespannen.

Na een vlucht van negen uur kwamen we aan in Vancouver, een frisse stad aan het water met uitzicht op besneeuwde bergtoppen. Na een aantal dagen lokte de zee en namen we het veer naar de Sunshine Coast ten noordwesten van Vancouver. Het gebied heeft een gemiddeld zonniger klimaat in vergelijking tot andere kuststreken en kent een aantal kleine centra waaronder Powell River aan de Strait of Georgia. Deze zeestraat scheidt Vancouver Island van het vaste land.

De kust bestaat hoofdzakelijk uit kiezelstranden, afgewisseld met zanderige vlakten waarop zeegrasvelden zijn geworteld. De kiezels hebben het formaat van een stevige kei en worden 'cobblestones' genoemd. Doordat de zeestraat relatief rustig is en weinig golfslag kent, kunnen er veel organismen leven die onder ruigere omstandigheden beslist niet op de rollende kiezels te vinden zouden zijn. De kiezels liggen op een ondergrond van zand, modder en gravel. Kortom: een uitstekende habitat voor vele kostgangers.

Wat ons meteen opviel waren de vaalwitte kleppen van *Saxidomus giganteus* (Deshayes, 1839), die overal tussen de kiezels uitstaken en tekens van vogelvraat vertoonden. Ook vonden we al snel exemplaren waarin een perfect rond gat geboord was onder de umbo. Een zeker bewijs voor het bestaan van het fraaiste roofdier van de kust: *Polinices lewisii* Gould, 1847, alias 'de reuzentepelhoorn'.

Naarstig op zoek naar een levend exemplaar vonden we doubletten van *Tapes (Ruditapes) philippinarum* (Adams & Reeve, 1850) en *Protothaca (Callithaca) staminea* (Conrad, 1837) die dezelfde doodstrijd hadden gestreden. De dader bleef echter onvindbaar.....

Het eerste exemplaar werd gevonden tijdens een duik te Grief Point: aan de overzijde van de straat de witte bergen van Vancouver Island, onder ons een zanderige bodem begroeid met kelp en zeegrassen. Op vijftien meter vonden we een juveniel exemplaar met een hoogte van 6,2 centimeter.

Het lichaam van het actieve dier omsloot vrijwel de gehele schelp, slechts de regio rondom de apex bleef onbedekt. Op het eerste gezicht leek het onmogelijk dat deze slak zich in zijn eigen huis kon opsluiten. Maar nadat we de uitstekende proboscis waarschijnlijk te intensief hadden bekeken, besloot het dier tot de terugtocht. De voet kan het opgenomen water 'lozen' waardoor het volume afneemt en 'het duveltje in het doosje' past. Prachtig!

Polinices lewisii behoort tot de familie Naticidae en is de grootste slak van Brits-Columbia. Sommige auteurs plaatsen de soort in het genus *Lunatia* Gray, 1847 maar de literatuur heeft een voorkeur voor *Polinices* en beschouwt *Lunatia* als een subgenus van *Polinices*.

Het algemeen voorkomende dier prefereert rustige stranden waar het zand vermengd is met modder. Met zijn

species in the genus *Lunatia* Gray, 1847, but the majority shows a preference for *Polinices* and considers *Lunatia* as a subgenus of *Polinices*.

This common species prefers quiet beaches with a mixture of sand and mud. With its fleshy foot the animal ploughs through the sand looking for bivalves. It does not burrow deeply which makes it easy to recognize by the bump in the sand. The species can be found high and dry at low tide as well as hunting in the mud at a depth of 30 m.

The animal wraps its foot round its shell like a scarf, showing clearly that it is many times bigger than the shell. The head has two long tentacles next to the eyes and a proboscis with the 'radula-weapon'. After a successful hunt the Moon Snail clenches the clam with its foot, and in the meantime the radula patiently drills a hole into a valve of the victim. Subsequently the proboscis finds with unerring instinct its way to the flesh of the bivalve.

Moon Snails lay thousands of eggs packed in the well-known 'necklaces' which can be found in large numbers along the coasts of British Columbia.

On the island Cortes, east of Campbell River on Vancouver Island, we found the biggest living Moon Snail we ever saw (see picture). The animal was extremely busy, and obviously wanted to be photographed. The fleshy and slimy foot covered almost both palms of my hands, and the proboscis moved up and down rather quickly for a snail. After the photo session we set the whopper back into its habitat, although some Canadians think the animal is edible! In this respect we prefer more the tasty *Tapes (Ruditapes) philippinarum* (Adams & Reeve, 1850) which species gradually displaces the native species *Protothaca (Callithaca) staminea*. We have to agree: the first tastes better. For interested readers we have a delicious recipe for clam chowder.

We found the biggest Moon Shell on Quadra Island near Campbell River. The empty shell lay in a field of sea grass. It measures 12.2 cm in height. What a sensation it should have been to see an animal of that size alive!

Freek Titselaar

vlezige voet ploegt het dier door het zand of graaft zich in op zoek naar tweekleppigen. Omdat het grote dier niet diep graaft is het meestal te herkennen aan een 'bobbel' in het zand. Je vindt de soort zowel 'hoog op het droge' tijdens eb als 'jagend in de modder' op dertig meter diepte.

De voet wordt als een shawl rondom de schelp geslagen waarbij duidelijk wordt dat het dier vele malen groter is dan de schelp. De kop draagt naast de ogen twee lange tentakels en een proboscis voorzien van het 'radula-wapen'. Na een gunstig verlopen jacht wordt de 'clam' met de voet vastgeklemd terwijl de radula geduldig een gat boort in de klep van het slachtoffer. Daarna vindt de proboscis onfeilbaar de weg naar het vlees van de aangeboorde bivalve.

Tepelhoorns leggen duizenden eieren verpakt in de bekende 'zandkragen' die in grote aantallen langs de kusten van Brits-Columbia te vinden zijn.

Op het eiland Cortes, ten oosten van Campbell River op Vancouver Island, troffen we al wadende de grootste door ons geobserveerde tepelhoorn aan (zie foto). Het dier was bijzonder actief maar wilde graag op de foto. De vlezige en slijmerige voet bedekte vrijwel beide handpalmen en de proboscis bewoog naar slakkennormen snel op en neer. Na de fotosessie gaven we deze knaap snel zijn vrijheid terug, ofschoon er Canadezen zijn die het dier eetbaar achten! Wat ons betrof vertrouwden we in dat kader meer op de smaakvolle *Tapes (Ruditapes) philippinarum* (Adams & Reeve, 1850) die in deze wateren als 'nieuweling' langzaam maar zeker de autochtone *Protothaca (Callithaca) staminea* (Conrad, 1837) verdringt. We moeten toegeven: eerstgenoemde smaakt beter. Voor geïnteresseerden hebben wij een heerlijk recept voor een 'clam chowder'.

De grootste 'maanschelp' die wij mochten aanschouwen zagen we op Quadra Island ter hoogte van Campbell River. De lege schelp lag in een zeegrasveld bij Rebecca Spit en had een hoogte van 12,2 centimeter. De aanblik van een levend dier met deze omvang zou het bekijken meer dan waard zijn geweest!

Freek Titselaar

REFERENCES / LITERATUUR

SNIVELY, Gloria *Exploring the Seashore in British Columbia, Washington and Oregon*. Gordon Soules Book Publ. Ltd. ISBN 0-919574-25-4

HEWLETT PAIN, Stefani *Beachwalker, Sealife of the West Coast*. Douglas and McIntyre. ISBN 1-55054-016-5

WHITE, Charley *Living of the Sea*. Heritage House Publishing Company Ltd. ISBN 0-919214-77-0

GRIFFITH, Lela *The intertidal Univalves of British Columbia*. British Columbia Provincial Museum.

HARBO, Rick *Tidepool and Reef. Marinelife Guide to the Pacific Northwest Coast*. Hancock House Publishers Ltd. ISBN 0-88839-039-4

DOV PELED

*First Source & Specialist for
Red Sea Shells*

*
Very large choice (over 1800 species) of
worldwide shells.
*
Exchange offers welcome.
Price list on request

Dry Sea Cucumber - Commercial: Trochidae,
Turbo shells + Pearl Oyster shells

DOV PELED - 1 Zvolon St., K.TIVON 36080 - ISRAEL
Tel: +972.4.9836625 - Fax: +972.4.8669900
E-mail: epeled@ibm.net

The quarterly bulletin of the Conchological Society of Southern Africa contains reviews and discussion of Southern African marine and non-marine shells, and information about shell collecting in the region.
Membership of the Society is US\$ 25 per year.

Please contact
The Conchological Society of S.A.
7 Jan Booyesen Str.
Annlin 0182 Pretoria
South Africa